Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 176 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Liepos (July) 31, 1946 ★ ★ ★ Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

Briaus

Taikos Konferencija.
Anglijos Kolonijos.
Kas Kariavo, o Kas Atstovaus?
Ar Eis Churchillo Kelių?
Naujas Melų Skleidėjas.
Rašo D. M. Šolomskas.

Paryžiuje atsidarė 21-nos valstybės Taikos Konferencija užbaigimui karo su Bulgarija, Italija, Rumunija, Suomija ir Vengrija. Tikrumoj toji konferencija turėtų išaugti veik iki 30 valstybių.

Į Paryžių atvyko tarybinių valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio ministrai. Ten pat atvyko prašyti, kad jų delegatus priimtų Albanijos, Egipto, Meksikos ir mažytės Luksenburgo valstybėlės.

Jeigu Taikos Konferencijoj gali dalyvauti toki atstovai, kaip Anglijos kolonijų —**Australijos, Kanados, Indijos, Naujos Zelandijos, Apvienytos Pietų Afrikos,** taipgi **Chinijos, Holandijos, Norvegijos, Belgijos ir Brazilijos,** kurių nei armijos nekariavo prieš tuos Hitlerio talkininkus, nei jų žemėj nėjo karas su tais nacių talkininkais, tai jau tikrai turi teisę dalyvauti tarybinės respublikos — Estija, Lietuva ir Latvija, kurių kraštai nuterioti, kurių žmonės kariavo prieš Hitlerį ir jo talkininkus ir suteikė išlaisvinimą Belgijai, Holandijai ir Norvegijai iš nacių vergijos.

Taip pat ten turi teisę dalyvauti Albanija, kuri nuo 1939 metų vedė didvyrišką karą prieš Hitlerio ir Mussolinio gaujas. Egipto žemėj britai vedė karą prieš Mussolinio ir Hitlerio armijas. Pamatysim, kokios pozicijos tais klausimais laikysis Mr. James Byrnes ir Mr. Attlee.

Kada Anglijos imperialistai užpuolė Graikijoj partizanus žudyti ir padėjo fašistams įsigalėti, tai Mr. Churchill'as pasakė: Kada karas buvo, tai mes bile razbaininkui davėm ginklą mušti Hitlerio armiją, bet kada karas laimėtas, tai mes kalnų razbaininkams (partizanams) neleisime šalį valdyti.

Nejaugi šio nusistatymo laikysis ir tūli diplomatai Paryžiuj? Nejaugi jie mano, kad hitlerininkus naikinti galėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Albanijos žmonės, bet prie taikos stalo, tai tos tautos neturi būti prileistos?

New York Times įsitaisė naują "informatorių," tai C. M. Cianfarra, kuris apšmeižė Jugoslavijos liaudį ir vyriausybę, paskelbdamas melų apie žudomus kunigus. Jogoslavijos vyriausybė faktais atmušė tuos melus.

Dabar C. M. Cianfarra paskelbė, būk Sovietai fortus stato Albanijoj, taip pat vėl "kunigus šaudo." Atrodo, kad pastarasis blofas yra reikalingas tam, kad kliudyti Albanijos atstovų įsileidimą į Taikos Konferenciją ir Jungtinių Tautų Tarybos konferenciją.

Palestinoj anglai žydus areštuoja šimtais. Tokia, tai britų kolonijų "demokratija." Vien liepos 26 dieną suareštavo ir į kalėjimus sukimšo 376 žydų tautos veikėjus.

Žinoma, ne viską pasaulis žino, kas ten darosi. Britai moka gudriai faktus paslėpti už "aksominės uždangos.'

New York. — Dienraštis "Daily Worker" klausia prez. Trumano, kodėl jis į kainų kontrolės tarybą nepaskyrė nei vieno organizuotų darbininkų atstovo? Kainos juk daugiausia paliečia darbo žmones.

MILIONAI DOLERIŲ SUPLAUKĖ Į PELNAGROBIŲ IR RAKETIERIŲ KIŠENIUS

Washingtonas. — Senato Karui Tirti Komisijoje pasirodė valstybės kontrolierius Warren ir išvertė aikštėn šmugelį, kuris buvo varomas karo metu. Jis tiesiog kaltino, kad milionai ir milionai dolerių suplaukė į amunicijos karalių, pelnagrobių, valdininkų ir raketierių kišenius.

Warren parodė, kaip aukšti karininkai, gaudami algas iš valdžios, kaipo Karo Departmento tarnautojai, taip pat ėmė atlyginimą ir kyšius iš amunicijos kontraktorių. Jis sakė, kad karo metu būdavo paprastas dalykas aukštiems valdininkams priimti pakvietimus į turčių pokilius ir balius, juose dalyvauti ir gauti padengimą visų išlaidų. Jų baliavojimo kaštai būdavo dvigubai apmokami. Mokėdavo jiems valdžia ir mokėdavo balių ruošėjai!

Warren reikalauja, kad ne tik Garssono brolių, bet visi karo metu padaryti kontraktai dėl amunicijos ir kitų karo reikmenų turi būti ištirti ir peržiūrėti.

Warreno parodymais ir patarimais susijaudino visas Washingtonas. Gali būti išversta viešumon tokių skandališkų įvykių karo metu, kokių Amerika dar nebuvo girdėjus.

Draudžia Organizuotiems Darbininkams Dalyvauti Politikoje

Rio de Janeiro.— Brazilijos prezidentas Dutra išleido diktatorišką patvarkymą, kad organizuotiems darbininkams nevalia dalyvauti politikoje. Be to, jis draudžia darbo unijoms skelbti valdžiai nepatinkamas idejas, arba priklausyti tarptautinei darbo unijų organizacijai be specialaus Brazilijos kongreso leidimo.

Musulmanai Nutarė Atmesti Anglijos Planą dėl Indijos

Bombay. — Musulmanų Lygos konferencija nutarė atmesti Anglijos pasiūlymą dėl Indijos. Konferencija pareiškė, kad Anglija ir Indusų Nacionalistin. Kongresas sulaužė padarytus pasižadėjimus sudaryti teisingą valdžią iki susirinkimo steigiamojo seimo. Konferencija išrinko specialę komisiją suorganizuoti ir pradėti kovą patogiu laiku už Musulmanų Lygos "principus."

Už Pasikorusio Nacio Palaidojimą Bila dar Neapmokėta

Nuremberg.— Dėl baimės tarptautinio teismo, pernai čia kalėjime pasikorė nacių "darbo" šulas Robret Ley, ištikimas Hitlerio šuo. Jį palaidojo Nuremberg miestas. Laidotuvės kaštavo $4.09. Dabar miestas pridavė Tarptautiniam Militariniam Tribunalui bilą, kad jis apmokėtų Ley palaidojimo kaštus!

AUTOMOBILIŲ DARBININKAI RAGINA PASKELBT NEPIRKIMO DIENĄ

Dearborn, Mich. — Liep. 28 d. įvyko didelė automobilistų demonstracija prieš kainų kilimą. Demonstrantai pasiuntė miesto majorui reikalavimą, kad jis paskelbtų rugpjūčio 10 dieną "Don't Buy Day" (Nepirkimo Diena).

VISUOTINAS STREIKAS KALKUTTOJ, INDIJOJ .

Kalkutta. — Kairiosios darbo unijos iššaukė visuotiną vienos dienos streiką Indijos didmiestyje, Kalkuttoje. Streikierių demonstracijoj maršavo 400,000 žmonių. Vienas iš jų obalsių buvo: "Tegyvuoja revoliucija!" Streikas uždarė fabrikus, krautuves, valdžios įstaigas, laikraščius ir kt. Anglai sužeidė 5 asmenis.

Masiniai Areštai Palestinoj

Jeruzalė. — Anglijos valdžia pareiškė, kad policijai pavyko susekti fabriką, kuriame žydai teroristai gamina bombas. Ryšyje su tuo "atradimu", mieste Tel Aviv dar sulaikyta keletas desėtkų žmonių. Jau keli šimtai žydų buvo pirmiau suareštuota.

Sekretorius Byrnes už Palestinos Padalinimą

Paryžius. — Spėjama, kad Anglijos premjeras Atlee įkalbėjo mūsų valstybės sekretoriui Byrnes planą padalinti Palestiną į arabų ir žydų valstybes. Byrnes sutikęs raginti prezid. Trumaną planą užgirti ir suteikti arabų valstybei $300,000,000.

Menama, Chinų Banditai Nukovė 4 Jankius, o Įtariama Komunistai

Peiping, liep. 30. — Bevažiuojant eilei Amerikos marinų iš Tientsino į Peipingą, ginkluoti chinai iššoko iš javų laukų ir paleido kelias rankines granatas į amerikonus. Įvyko mūšis, kuris tęsėsi 4 valandas. Užmušta bent 2 marinai ir 2 jų oficieriai, sužeista 19. Esą nukauta bei sužeista daug chinų. Keli amerikonai "be žinios dingę."

Užpuolusieji juos chinai buvo apsirengę panašiai, kaip chinų komunistai kareiviai. "Bet niekas tikrai nežino, ar komunistai ar chinų banditai atkavo amerikonus," rašo N. Y. Times korespondentas Ben. Welles. (Bet beveik visa komercinė spauda ir radijas šūkauja, kad tai esą "raudonųjų" žygis.)

Princeton, N. J. — Prof. Albert Einstein gavo pakvietimą iš Vokietijos būti nariu Vokietijos Mokslų Akademijos. Hitlerio viešpatavimo laikais Einstein buvo priverstas bėgti iš Vokietijos.

Pagalba Radar Jieškos Žibalo

Amerikos mokslininkai nutarė panaudoti radarą ieškojimui aliejaus - žibalo jūrų dugne šiaur-rytinėje Bahamas salyno srityje. Tyrinėjimo kaštus padengs įvairios žibalo kompanijos. Tyrinėjimas bus vedamas 2,000 kvadratinių mylių plote.

Dar Vienas Baltųjų Nužudytas Negras Georgia Valstijoje

Monroe, Georgia. — Baltasis užeigos savininkas John Holt šešiomis kulkomis mirtinai sužeidė negrą Harrisoną Johnsoną ir pribaigė jį revolverio buože. Žmogžudis buvo neva suimtas, bet šerifas J. L. Paschal tuojau jį paleido. Holtas pasakojo, būk negras su peiliu puolęs jį, jo pačią, sūnų ir dar vieną baltą jaunuolį toje užeigoje, prie vieškelio arti Eantontono.

Johnsonas buvo nužudytas tą pačią dieną kai naujai išrinktas guberantorius kuklusas E. Talmadge pasižadėjo "labai sumažint negrų linčiavimus."

Praeitą ketvirtadienį baltieji linčininkai nužudė du negrus ir jų žmonas. Tai kerštas dėl to, kad negrai drįso balsuot rinkimuose.

Caruthersville, Mo.— Susidurime Mississippi upės keltuvo ir prekybinio laivo žuvo dešimt žmonių.

Londonas. — Lakūnas Heath kaltinamas nužudyme dviejų jaunų gražių moterų. Jis jas pasmaugęs ir paskui jų kūnus sužalojęs.

TAUTŲ TAIKOS KONFERENCIJA ATIDARYTA SU PAPRASTOM APEIGOM

Paryžius. — Apie svarbą šios 21 tautos taikos konferencijos nereikia aiškinti. Susirinkę apie šimtas penkiasdešimts atstovų svarstys legalų karo užbaigimą ir nustatymą taikos dėl Italijos, Suomijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Rumunijos. Taikos konferencijos nutarimų laukia visas pasaulis.

Šios taikos konferencijos sudėtis labai daug kuo skiriasi nuo Versalio konferencijos. Tada buvo susirinkę tiktai aukštieji diplomatai. Šioje konferencijoje įvairiose delegacijose randasi nemažai paprastų žmonių, darbo žmonių atstovų.

Cia užtiksi komunistų, socialistų ir liberalų.

Konferenciją atidarė Francijos premjeras —prezidentas Bidault, prieš keletą metų buvęs paprastu mokytoju, o dabar pakilęs į šalies vyriausybės vadus. Karo metu jis vadovavo francūzų kovotojų grupėm.

Bidault pasakė trumpą, rimtą prakalbą. Jis pareiškė troškimą, kad ši konferencija padės pagrindus teisingai ir pastoviai taikai. Vardu Francijos respublikos, kuri tiek daug šiame kare nukentėjo, jisai pasveikino konferencijos dalyvius ir palinkėjo jiems pasisekimo.

ANGLAI SUĖMĖ DAR 2-3 TŪKSTANČIUS ŽYDŲ

Jeruzalė, liep. 30. —Anglai padarė masines ablavas Tel Aviv mieste, Palestinoje, ir areštavo dar 2 iki 3 tūkstančių žydų. Visiem kitiem uždraudė išeit iš namų daugiau kaip dvi valandas vidudienyj. Anglų kariuomenė ir policija pradėjo visuotiną vajų, kuriuom siekia išnaikint slaptąją žydų apsigynimo armiją ir teroristines žydų organizacijas. Arabų vadai paskelbė boikotą prieš žydus.

Washingtonas. — Naujasis OPA leido fabrikantams ir pardavėjams pakelti marškinių kainas 11 nuošimčių. Pavyzdžiui, vyriški marškiniai, kurie buvo parduodami po $2.50, dabar kaštuos $2.80.

Sekretorius Byrnes Galįs Laužyt "4 Didžiųjų" Tarimus Konferencijai

Paryžius. — Amerikos, Anglijos, Tarybų Sąjungos ir Francijos ministrai yra nutarę pasiūlyti taikos konferencijai, kaip konferencija tvarkys savo sesijas. Mūsų sekretorius Byrnes pareiškė, kad jis nemano, jog šitie pasiūlymai jam yra privalomi, nors jis pats už juos balsavo. Jis dabar nebemanąs to nutarimo laikytis.

Jugoslavai Kovos Prieš Atskirą Triesto Zoną

Paryžius. — Jugoslavijos delegacija taikos konferencijoj žada griežtai priešintis keturių didžiųjų valstybių nutarimui Triesto teritoriją pavesti tarptautinei kontrolei. Jinai panaudosianti konferencijos sesijas išdėstymui savo nusistatymo. Kadangi Italija ėjo su hitlerine Vokietija, tai jinai taikos konferencijoj neturės balso ir progos ginti savo reikalavimą Triestą atiduoti Italijai. Bet nėra abejonės, kad italai perduos savo nuomonę konferencijos dalyviams.

Popiežius Nepasitiki Paryžiaus Taikos Konferencija

Roma. — Popiežiaus organas "L'Osservatore" reiškia nepasitikėjimą Paryžiaus taikos konferencija. Laikraštis nemano, kad ši konferencija įvykdys taiką, paremtą teisingumo principais.

DAR TŪKSTANČIAI ŽYDŲ "NELEGALIAI" ATVYKO Į PALESTINĄ

Jeruzalė.— Nedideliu laivu Balboa atplaukė dar 2,678 žydai iš Europos į Palestinos uostą Haifą be Anglijos leidimo. Anglai suvarė juos į koncentracijos žardį, kaip "neteisėtai" atvykusius. Tarp šių ateivių yra apie 150 neščių moterų.

Milžiniškas Visos Lietuvos Dainų Festivalas Vilniuje

Rašo **A. GRICIUS**

Šeštą metinę sukaktį nuo įvedimo Lietuvoje tarybinės santvarkos Lietuva atžymėjo milžinišku dainų festivalu Vilniuje. Iš įvairių respublikos kampų į Vilnių suplaukė tukstančiai žmonių dalyvauti toje nepaprastoje dainos iškilmėje.

Šiemet suruošti dainų festivalą Vilniuje, Lietuvos sostinėje, buvo suplanuota dar 1945 metų rudenį. Kai buvo paskelbtas tas sumanymas, tuojau pradėjo iš visur plaukti pasiūlymai nuo įvairių žmonių, reiškianti pageidavimą dalyvauti festivale. Tuojau prasidėjo ruošimasis chorų bei megėjų grupių įmonėse, įstaigose, mokyklose ir universitetuose. Atsiliepimas buvo toks spontaniškas, toks didelis, jog greitu laiku dalyvauti festivale susiregistravo 189 chorai su apie dvylika tūkstančių narių. Vienas tiktai Kauno miestas su distriktu užregistravo 37 chorus, Telšiai tryliką, Kėdainiai dvyliką, Marijampolė vienuoliką ir t.t.

Programa susidėjo iš liaudies dainų ir šių laikų Lietuvos kompozitorių sukurtų dainų — Šimkaus, Švedo, Naujalio, Tallat-Kelpšos, Vainiuno, Andriulio, Gruodžio ir kitų. Dainos buvo senos ir naujos. Lietuvos kompozitoriai yra prilaikę meliodijas prie naujųjų tarybinių dainų. Tarpe jų yra tokios puikios dainos, kaip Venclovos "Tarybinė Liaudis" —muzika Švedo, Montvilos "Pirmyn Laisvoji Lietuva" — muzika Vainiuno, Mieželaičio "Jaunimo Daina" — muzika Vainiuno, Andriulio "Mano Lietuva" ir t.t. Kaveckas ir kiti kompozitoriai gavo dovanas. Naujosios dainos susilaukė šilčiausio festivale priėmimo. Naujosios dainos labai plačiai pasiskleidusios tarpe jaunimo. Jos pilnos entuziazmo ir atstovauja šių dienų nuotaikas Lietuvos žmonių, kurie stato naująjį gyvenimą po išsilaisvinimo iš fašistinio jungo.

Kantatą apie Staliną dainavo bendrai visi chorai, viso apie dvylika tūkstančių balsų. Šitoje kantatoje Lietuvos žmones pagerbia žmogų, kurio vadovybei ir išminčiai priklauso tas faktas, kad Lietuva tapo ne tiktai išlaisvinta iš fašistinio jungo, bet atgavo Gedemino miestą Vilnių, Klaipėdos kraštą ir kitas senąsias Lietuvos teritorijas.

Chorams vadovavo žymiausi Lietuvos chorų direktoriai — Martinionis, Tarybų Lietuvos Užsipelnęs Artistas, Švedas, Kaveckas, Isčikas ir kiti.

Šis Tarybų Lietuvos Dainų Festivalas įvyko liepos 21 dieną. Bet festivalo dalyviai ir svečiai jau pradėjo pribūti liepos 14 dieną ir paskui per kelias dienas Vilnius buvo užpildytas jaunais, entuziastiškais žmonėmis iš visų Lietuvos kampų. Tuojau buvo pradėta chorų praktikos ir Vilnius paskendo lietuviškoje dainoje.

Tiesiog stebėtis reikia, kad toks didelis festivalas, taip pasekmingas festivalas, buvo galima suruošti taip trumpu laiku. Reikia atminti, kad vokiečiai buvo uždarę visus Lietuvos chorus. Jie tuomi bandė užgniaužti Lietuvos dainą, kaip jie stengėsi sunaikinti visą Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Atrodė, kad reikės keleto metų, pakol toks kultūrin. įvykis, kaip šis festivalas, galės būti įvykdytas. Bet tarybinės santvarkos ir liaudies pasiryžimo dėka šis didžiulis kultūrinis žingsnis pirmyn buvo įvykdytas mažiau kaip į du metu laiko po Lietuvos išsilaisvinimo.

Lietuviškos dainos, taip garsiai skambėjusios prie Gedemino pilies, pasiekė visus Tarybų Lietuvos kampus. Jos parodė, kad Lietuva žygiuoja pėda pėdon su visais Tarybų Sąjungos žmonėmis plačiuoju progreso ir kultūros keliu. Jos parodė, kad jauna Taryb. Lietuva jau kuria savo kultūrą, tautinę savo forma, socialistinę savo turiniu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... Jos. Weiss
Secretary Treasurer ..... D. M. Sholl
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Taikos Konferencija 1919 ir 1946 Metais

Tula spauda bando greta pastatyti dabartinę Jungtinių Tautų Konferenciją Paryžiuje su 1919 metais atsibuvusia Paryžiaus priemiestyj Versaillėj Taikos Konferencija.

Bet jau patsai bandymas yra nevykęs. Versaillėj, 1919 metais buvo pasirašyta taika užbaigimui imperialistinio karo. 1914-1918 metų iš abiejų pusių buvo imperialistinis karas, nepaisant, kad jį pradėjo Vokietija, kuri buvo geriau pasirengus karui. Ir taika pasirašyta Versaillėj buvo taip pat imperialistinė. Nors tuli jos dalyviai daug kalbėjo apie nubaudimą "karo kaltininkų", bet nuo kalbų jie toliau nėjo. Kaizieris, pabėgęs į Holandiją, laimingai gyveno. Jo generolai, Ludendorfas, Hindenburgas ir submarinų komandieriai, kurie be persergėjimo skandino pasažierinius laivus, nebuvo patraukti teisman. Priešingai, Versaillėj suvažiavę pergalingų imperialistų atstovai kuomažiausiai galvojo apie nubaudimą karo kriminalistų, bet jie planavo, kaip pasmaugti jaunutę tarybinę darbo žmonių respubliką Rusijoj. Visi jie sutiko, kad kaizerio generolas Ludendorfas vadovautų tarptautinę armiją "išnaikinimui bolševikų." Jų tuos planus sugriovė revoliuciniai sukilimai Francijos, Anglijos ir kitų imperialistų armijose.

Versaillėj pasirašytą taiką Vladimiras Leninas apibūdino, kaipo imperialistų suokalbį, kuris pagimdys pasauly daugybę naujų karų. Ir tas apibūdinimas pasitvirtino. Versaillėj nebuvo padaryta žygių, kad išlaisvinti šimtus milionų kolonijų žmonių. Priešingai, Anglija dar naujas kolonijas pavergė. Versaillėj net Lietuvos dalis teritorijos su sostine Vilniumi neoficialiai, bet buvo pavesta Lenkijos imperialistų valiai, kaip ir dideli plotai Vakarinės Baltrusijos ir Ukrainos. Versaillėj buvo pavesta Rumunijos bajorams pavergti Bessarabijos žmones. Tos sutarties pravadyriai pagamino "Lenkų Koridorių", Danzigo valstybę ir kitokias painiavas, kas tik prigreitino antrojo pasaulinio karo uždegimą.

Dabar taikos konferencija atsidarė Paryžiuje prie visai kitokių sąlygų. Nors ir dabar yra žmonių, kurie labai norėtų, kad darbo žmonių tarybinė tvarka būtų sunaikinta, bet faktas yra, kad, jeigu ne Sovietų Sąjunga, jeigu ne jos milžiniška jėga, tai šiandien ne demokratinės valstybės būtų pergalėtojos prie taikos stalo, bet Hilteris ir Mussolinis diktuotų mums taikos sąlygas.

Tiesa, ir į šią konferenciją atvyko, kaipo pilnateisiai atstovai Anglijos kolonijų — Australijos, Naujosios Zelandijos, Kanados, Apvienytos Pietų Afrikos ir Indijos, — nors jų armijos nepaleido nei vieno šūvio į Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Suomijos fašistų armijas, o ten norima uždaryti durys tarybinėms Lietuvos, Latvijos, Estijos respublikoms, kurios didvyriškai kovojo prieš tas Hitlerio talkininkes, kurių liaudis taip daug savo sūnų nustojo toj kovoj! Tiesa, ir į šią konferenciją atvyko Norvegijos, Holandijos, Belgijos ir Chinijos atstovai, kaipo pilnateisiai spręsti ir nusakyti taiką Italijai, nors jų nei vienas kareivis prieš Mussolinio armiją nekariavo, bet ten nenori įleisti Albanijos atstovų, kuri nuo 1939 m. iki karo pabaigos didvyriškai kariavo prieš Mussolinio ir Hitlerio gaujas!

Konferencija buvo paruošta po ilgų diskusijų tarpe Francijos, Anglijos, Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos užsienio ministerių. Šiai konferencijai bus pateikti ministerių susitarimai. Konferencija, pagal užsienio ministerių nutarimą Maskvoj 1945 metais, bus tik patariamoji. Ji aptars taikos sutartis Italijai, Bulgarijai, Rumunijai, Vengrijai ir Suomijai. Ji turės teisę padaryti pasiūlymų, papildymų ir pakeitimų. Bet galutinas žodis turi priklausyti keturių didžiųjų užsienio ministeriams.

Didžiosios valstybės nešė sunkiausią naštą karo laimėjimui. Jų vieningumas suteikė pergalę, jų vieningumas gali suteikti ir pastovią taiką. Kalbos, būk Anglijos kolonijų — Australijos, Indijos, Naujos Zelandijos, Kanados, Apvienytos Pietų Afrikos, — atstovai yra "savistovūs", tai tik žmonių apgaudinėjimas. Tų kolonijų, kaip ir tokių valstybių, kaip Holandija ir Belgija, atstovai laikysis tos politikos, kokios laikysis Anglijos atstovai. Chinijos ir Brazilijos atstovai neis prieš Mr. Byrnes valią.

Todėl, jeigu Mr. Byrnes ir Mr. Attlee laikysis keturių didžiųjų valstybių užsienio ministerių susitarimų ir pirmesnių sutarčių, tai Taikos Konferencija eis sklandžiai. Bet jeigu Mr. Byrnes pasiduos tai reakcijai, kuri nepatenkinta Teherano, Krymo, Maskvos, Potsdamo ir pagaliau Paryžiaus konferencijų tarimais, jeigu Mr. Byrnes ir Mr. Attlee bandys mobilizuoti savo "moraliai paramai" kolonijų ir mažų valstybių atstovus, tai konferencijoj bus daug nereikalingų ginčų, kas nei pačios taikos pasirašymui nepadės, neigi netarnaus atsteigimui normalių valstybinių santykių ateityje.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

JIE "DIDINGAI" VERKĖ

Naujienose skaitome, kad š. m. birž. 16 d. **"Urugvajaus lietuvių sudaryta speciali Federacija vieningai ir didingai paminėjo šešių metų sukaktį, kaip mūsų tauta neteko laisvės..."**

Kas žino ką nors, žino tai: 1940 m. birž. 15-16 d. Lietuvoje buvo nuverstas nuo sosto Smetona, lietuvių tautos engėjas, fašistas. Kiekvienas gerai atsimena, koks tuomet Lietuvoj buvo žmonių džiugėsis, kai nuo jų sprando buvo pašalintas lietuviškas hitlerukas. Džiaugėsi Lietuva, džiaugėsi visas demokratinis pasaulis.

Bet štai, atsirado Urugvajuje grupelė lietuviškų smetonininkų ir jie sušaukė mitingą apverkimui to įvykio, — fašistinio viešpatavimo žlugimo Lietuvoj. Apverkė jie "vieningai ir didingai"!

Na, o "socialistinės" Naujienos atidaro savo skiltis tokiems smetonininkų raštams.

Kalbant apie Urugvajaus lietuvius, — jie milžiniškoje daugumoje yra fašizmo priešai, jie demokratiniai nusistatę ir remia Tarybų Lietuvą.

Š. m. rugpiūčio mėn. 24 d. Montevidejuje įvyks Pietų Amerikos Lietuvių kongresas, kuriame dalyvavaus Argentinos ir Brazilijos lietuvių atstovai.

ČILĖS MOTERYS KOVOJA UŽ TEISĘ BALSUOTI.

Iš Santiago, Čilės sostinės, pranešama, kad to krašto senatas tebesvarsto įstatymą, suteikiantį moterims teisę balsuoti krašto rinkimuose, kurie įvyks rugs. 4 d. Moterys ir organizuoti darbininkai reikalauja, kad toks įstatymas būtų pravestas.

Tenka priminti, kad Čilėje šiuo metu leidžiama moterims balsuoti tik municipaliniuose rinkimuose, bet ne rinkimuose, apimančiuose visą kraštą.

Daugumoje Lotynų Amerikos kraštų moterys dar vis nepripažįstamos lygiomis su vyrais, ir joms draudžiama balsuoti.

Ten, mat, yra įsigalėjęs klerikalizmas.

URBONAVIČIUS APVERKIA ŽUKOVĄ

Kun. Urbonavičius (Kmitas) South Bostono Darbininke jau apverkia maršalą Žukovą. Girdi, nedorėlis Stalinas pašalino Žukovą iš vyriausio Raud. Armijos vado vietos ir pastatė jį Odessos apygardoje komandierium dėl to, kad Žukovas buvo perdaug populiarus! Kun. Urbonavičius teigia, jog Tarybų Sąjungoje žmogus negalįs būti populiarus, žmonių mylimas, nes kai tik jis tokiu patampa, tai esti tuojau sušaudomas.

Jei kun. Urbonavičius tokius niekus plepėtų bažnyčioje iš sakyklos — jo biznis, nes jis kunigas ir turi teisę sakyti, kas jam pasimaišė po liežuviu. Bet kai jis tai rašo laikraštyje, tai išeina nei vienas nei du.

Beje, karo metu kun. Urbonavičius buvo vienas tų "karinių strategų", kurie sakė, jog vokiečiai paims Leningradą, Maskvą, Stalingradą ir Tarybų Sąjungos nebeliks.

Žmogus, kuris atsimena jo rašytus niekus karo metu, žinoma, netikės ir dabartiniams plepalams. Bet tas, kuris tikėjo juo karo metu, be abejo, tikės ir dabar, ir tokis dvasios ubagas bus palaimintas, "nes jo yra karalystė dangaus!"

DĖL KAZIO GRINIAUS ATVYKIMO

Kryžiokų spauda paskelbė, jog neužilgo, girdi, Amerikon atvyksiąs dr. Kazys Grinius, kuris 1926 m. legalizavo smetoninininkų smurtą, pervesdamas jiems Lietuvos valdžią. Pasak Vilnies, Grinius tuomet "pasirodė didžiausias liurbis, net buržuazinės demokratijos akimis žiūrint." Už gerą pasitarnavimą, vėliau Smetona buvo paskyręs gerą pensiją. Nusileisdamas Smetonai, Grinius jau buvo susikompromitavęs demokratinių žmonių akyse dar 1926 m.

Laisvinant Raudon. Armijai Tarybų Lietuvą, Grinius bėgo Vokietijos gilumon. Iš ten dabar jis ruošiasi atvykti Amerikon, kur jo sūnus šinkuoja fašistinę propagandą.

Tuo reikalu Vilnis rašo:

"Pabėgęs Vokietijon, p. Grinius susidėjo su klerikalais ir smetonininkais, skelbdamas kryžiaus karą Tarybų Lietuvai. Jis niekuomet nei vienu žodžiu nepasmerkė Kubiliūnus, Plechavičius ir kitus Gestapo įrankius. Grinius sutapo su ta kompanija. Jis neatskiriamas nuo jų, kaip jis neatskiriamas nuo Smetonos.

"Griniui atvykus Amerikon, jį panaudos, kaipo politinę mumiją, savo juodaširmiškiems politiniams tikslams tarybininkų ir misionierių klika. Iš jo, kaip iš lemono, bandys išspausti kiek sunkos.

"Šį pirmadienį klerikalų Draugas įdėjo K. Griniaus atsišaukimą į "pasaulio lietuvius."

"Buvo laikai, kada klerikalų akyse Grinius buvo pavojingas radikalas ir bedievis. Šiandien tas buvęs žmogus jau prijaukinta avis. Avelė kvaksi šimutiškai, prunckiniai.

"Savo atsišaukime Grinius plūsta Raudonąją Armiją ir tuos lietuvius, kurie buvo Raudonosios Armijos eilėse ir narsiai kovėsi su vokiečiais.

"Senis Grinius dejuoja:

"Ypač daug lietuvių žuvo prie Karaliaučiaus, Klaipėdos, Dancigo ir Breslau miestų."

"Mušti vokiečius Griniaus akyse buvo prasižengimas. Reikėjo jiems pasiduoti! Štai iki kokio taško nudardėjo tas senis!

"Šiaip jau Griniaus gromatoj kartojami tie patys pliurpalai, kuriuos šimtus kartų ambrijo smetoninininkų, klerikalų ir menševikų mazgotės - laikraščiai.

"Griniaus kliedėjimai perdėm psichopatologiški. Jis pasimetė su realybe."

NAUJASIS KOMUNISTŲ PARTIJOS SEKRETORIUS

Jungtinių Valstijų Komunistų Partija šiandien turi naują savo generalinį sekretorių. Juomi yra jaunas, prasilavinęs, energingas vyras, **Eugenijus** (Eugene) **Dennis.**

Dennis'as buvo išrinktas generalin. sekretorium Komunistų Partijos Nacionalio Komiteto plenume, įvykusiame š. m. liepos 17 d.

Kaip žinia, nuo 1945 m. įvykusio Komunistų Partijos nepaprasto suvažiavimo, kuriame partija buvo atgaivinta, ji neturėjo savo generalinio sekretoriaus. Pirmininko pareigas ėjo žymus veteranas - veikėjas Wm. Z. Fosteris, o sekretoriaus pareigas ėjo sekretoriatas, sudarytas iš keleto asmenų.

Eugenijus Dennis, kaip sakėme, — jaunas vyras, jaunosios kartos produktas ir veikėjas. Wm. Z. Fosteris, nominuodamas Dennis'ą sekretorium, tarp kitko apie jį šitaip sakė:

"Draugas Dennis yra gerai pasiruošęs aukštoms partijinėms pareigoms, kurioms taryba jį siūlo. Jis yra darbininkas, gimė ir augo klasių kovoje. Kadaise jis yra buvęs vežiku (teamster) ir elektros darbininku, ir jis buvo veiklus darbuotojas darbo unijose ir darbininkų kovose. Dennis, išbuvęs Partijoje 19 metų, taip jau turi daug prityrimo beveik kiekvienoje politinio darbo srityje. Jis buvo distrikto organizatorium Wisconsino valstijoje; per metų eilę ėjo labai atsakomingas pareigas Partijos centre ir vadovavo visokioms masinėms Partijos kampanijoms, taipgi buvo žurnalo Political Affairs redaktorium."

Fosteris žymi, jog naujasis partijos sekretorius gerai pažįsta marksizmą - leninizmą, jis sugabus analistas, taipgi moka pravesti gyveniman savo marksistinę žiniją.

Dennis nesutiko su teorijomis Browderio, kai šis buvo partijos sekretorium ir vedė likvidacijos darbą.

Mums atrodo, jog paskyrimas jauno vyro partijos sekretorium yra didelės reikšmės dalykas.

Bendrai, šiuo sykiu Komunistų Partijoje jauni žmonės vis užima svarbesnes, atsakomingesnes vietas. Štai, **Robert Thompson,** tik apie 31 m. amžiaus vyras, eina New Yorko valst. Komunistų Partijos sekretoriaus pareigas; šiomis dienomis jis buvo komunistų nominuotas kandidatu į valstijos gubernatorius.

Robert Thompson yra Ispanijos karo veteranas, taipgi tarnavęs Amerikos kariuomenėje karo metu. Už savo narsą, sugabumą ir pasiaukojimą Naujojoj Ginejoj, Robert Thompson buvo apdovanotas **Distinguished Service** Kryžiumi.

Toki tai vyrai šiandien pradeda užimti Komunistų Partijoje vadovaujančias vietas!

Bevinas Susirgo, Pribuvo Attlee

Paryžius. — Anglijos delegacijai pirmininkauja patsai Anglijos premjeras Attlee. Anglijos užsienio reikalų ministras Bevinas esąs susirgęs ir pasilikęs Londone.

Maskva. — Sovietų spauda sako: Amerika Vokietijos nuosavybę dovanoja Austrijai, o Jugoslavijos, kariavusios prieš Vokietiją, laivus turi užgrobus ir neatiduoda!

Winston - Salem, N. C.— Čionai liepos 28 dieną įvyko 5,000 masinis susirinkimas, kuris reikalavo, kad Georgia valstijos teroristai būtų sumedžioti ir nubausti.

THESE ARE THE TIMES

By Matt Sholomskas

(For our column today we take the liberty to reprint a piece by George Starkauskas, which appeared recently under the heading "As We See It" in the Vilnis English Section.)

Recently Joseph M. Stack, national commander of the Veterans of Foreign Wars, opened his fat face with the following blast emanating: "Native born Communists should not only be sent to prison, or face a firing squad, but should be deprived of the rights and privileges of citizenship."

Nicely spoken Herr Stack. Every reactionary, big business, fascists throughout the world applaud you. The remains of Adolph Hitler and Mussolini, where ever they be, eagerly await resurrection so they may aid you in your endeavor.

So you want to shoot Communists? That's nothing new. Fascism has always wanted to rub out the Communists because they are the main obstacle to everything the fascists represent.

Whom do you want to kill first?

There is Herman Bottcher. He fought Hitler, Franco and Mussolini in Spain five years before our country entered the war against fascism. He received the Distinguished Service Cross for heroism in New Guinea and was promoted from Sergeant to Captain on the battlefield. He was an American Communist, and born in Germany besides. You could begin by shooting him but you're too late. Hirohito's men killed him at Leyte and beat you to the punch.

You might try Samuel Harrison Banks. He was a leading Communist. But the Nazis finished him off in the invasion of France and he was posthumously awarded the Silver Star.

Howard Johnson is still alive. He is a Negro and a Communist. He belonged to the 92nd division and was severely wounded in Italy. He has a 100 percent disability. You could finish the job Mussolini failed to carry through.

Then there is Robert Thompson, an outstanding Communist, member of the National Secretariat of the Communist Party. He is probably first on your list. He fought in Spain too, and was awarded the Distinguished Service Cross in New Guinea.

Then of course you could add to that total a number of Lithuanian - American Communist leaders who are veterans. For this deed you would be awarded the Order of Smetona or any other high class medal which native fascists could scrape up for you most willingly.

Your call for the murder of Communists is not just your own idea. It was spawned by Fascism. It is part of a planned campaign by the most reactionary big business interests, their press, to pave the way for American fascism and World War III. It was echoed by the Chicago speech of Attorney General Tom Clark calling for violence against Communists.

Mr. Stack, you were never authorized by the rank and file members of the Veterans of Foreign Wars to make the statements you did.

Despite your insane ravings, many Communist veterans belong to the VFW, as is their right. They together with the rank and file join hands to repudiate your undemocratic and fascist doctrines.

It will take more than a Reichstag fire or a jail or a firing squad to kill Communists — for they are the very heart of America. And you cannot detach the heart of America from the body and expect either to live. Hitler tried it, and the experiment failed.

Better you clack your fat jowls for veteran's housing, bonus, hospitalization. That's what vets want; not goose-stepping, pretty - uniformed storm troop tactics.

Rakieta, Kuri Pakils Oran Per 130 Mylių

Washington. — Armijos Aviacijos skyrius planuoja pagaminti 1947 m. tokią rakietą, kuri galės pakilti ore iki 130 mylių. Pagalba rakietoje įtaisytų instrumentų, bus galima toje didelėje aukštybėje studijuoti atmosferos padėtis. O ateityje, už keleto metų, numatoma galimybė pasidaryti tokią rakietą, kuri pakils iki 500 mylių!

Kongresas yra paskyręs $184,000,000 įvairiems aviacijos tyrinėjimo reikalams.

Bulgarija Apvalo Savo Armiją

Sofija. — Bulgarijos vyriausybė paleido iš armijos dar 386 karininkus. Jie kaltinami fašistinėse simpatijose. Numatoma tolimesnis armijos valymas nuo fašistinių įtakų.

Philadelphia, Pa. — Kai laikraščiuose pasirodė pieškojimas vieno darbininkų už $33 algą, tai atsiliepė 1,000 veteranų!

Suomija Taikos Konferencijoj Kelsianti Reikalavimus

Paryžius. — Į taikos konferenciją pribuvo skaitlinga, net iš dvidešimties žmonių delegacija iš Suomijos. Kas liečia Suomijos teritorijas, jinai nebesitikinti jas pakeisti. Jos pasiliks tokios, kokios buvo nustatytos susitarime tarpe Tarybų Sąjungos ir Suomijos. Bet Suomijos delegacija reikalausianti visos eilės ekonominių koncesijų. Ką ji su tais reikalavimais laimės, tai jau kitas klausimas. Suomija buvo hitlerinės Vokietijos įrankis šiame kare.

Graikijos Rezoliucija

Paryžiuje taikos konferencija gavo iš Graikijos ilgą rezoliuciją. Joje Graikijos parlamentas išreiškia pasitikėjimą, kad taikos konferencija teisingai ir bešališkai išspręs visus taikos klausimus.

Rupert, Georgia. — **Koks nors baltveidis teroristas nušovė juodveidį, kuris buvo vienintėlis juodveidis balsuotojas šiame distrikte.**

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tiktai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Tėvų - Mokytojų Organizacija Pageidauja Vaikų Darželių

(Illinois valst. Tėvų-Mokytojų organizacijos labai laiku iškėlė reikalavimus vaikams priežiūros centrų. Tai svarbu pasekti visų valstijų visoms organizacijoms. Ypatingai dabar, pabrangus pragyvenimo reikmenims, daugeliui jaunų motinų priseis uždarbio ieškoti. Bet dėlto neprivalo nukentėti vaikai. Vaikų darželiai juos apsaugotų. — Sk. Ved.)

Kadangi gubernatoriaus Green pažadai nevykdomi dėl įsteigimo ir palaikymo vaikų darželių, tai Tėvų-Mokytojų Tarybos pasibrėžė patys imtis už darbo, kad praplėtus vaikų darželių skaičių.

Imant atydon tą faktą kad patys tėvai negali užtektinai finansuoti tokių darželių, tai jie kreipėsi į Illinois Tėvų-Mokytojų Tarybą, kad ji bendrai veiktų su chicagiške Taryba ir nors suorganizuotų tokius priežiūros darželius prie viešųjų mokyklų. Kiek jau žinoma, tai Chicagoje pradėjo veikti 3 vaikų darželiai, prie viešųjų mokyklų: Altgeld, Tabernacle ir Cleveland viešoje mokykloje.

Dar yra 7 vaikų darželiai Chicagoje, kurie palaikomi Community Fund ir Council of Social Agencies. O kiti 10, kurie piarmiaus veikė, yra uždaryti ir nėra vilties, prie esamų sąlygų, kad jie pradėtų veikti.

Tačiau, dabar, kur veikia vaikų darželiai, tai patys tėvai turi nemažai mokėti už vaikų priežiūrą, kaip tai: mažiausia mokestis $3.75, o didžiausia $6.50. Sakoma, kad būtų pilnai galima tokie darželiai užlaikyti, jei tėvai mokėtų nemažiau $5.00 per savaitę už vieną vaikutį. Tačiau, jei šeima turi daleiskime 3 vaikučius, ji neišgalėtų už juos apmokėti, nors motina ir dirbtų. Visi žinome, kad kainos pabrango.

Tėvų - Mokytojų Taryba, apdiskusavus tą reikalą, numatė, kad reikia būtinai reikalauti iš valstijos iždo $800,000 dėl to reikalo, per visą valstiją, o likusią dalį patys tėvai padengtų. Ji prašo, kad visos organizacijos ir šiaip piliečiai reikalautų gub. Green, kad jis tą sumą paskirtų iš valstijos iždo.

Karo metu tie darželiai buvo palaikomi valdžios, nes reikėjo darbininkų, tad motinos palikdavo vaikus juose ir eidavo į dirbtuves dirbti. Karui pasibaigus, tie darželiai buvo panaikinti, nes sulaikyta valdžios parama ir tuo būdu sulaikyta moterys nuo dirbtuvių darbo.

Nežiūrint, kad tas buvo padaryta iš valdžios pusės, kai kurių valstijų žmonės išreikalavo, kad jų valstijos skirtų tam reikalui iš iždo. Pavyzdžiu gali būti Kalifornijos valstija, New Yorko ir Washingtono. Kalifornijos valstija paskyrė tam reikalui 3½ milijono dolerių.

Tėvų Taryba prašo visų, kad siųstų reikalavimo laiškus gub. Green, kad kai jis šauks specialę sesiją dėl rendų-kainų kontrolės, kad kartu paimtų apsvarstyti ir vaikų darželių paramos reikalą.

Įsteigimas vaikų priežiūros darželių yra visuomenės reikalas. Daugelis vaikučių neprižiūrimi taip, kaip turi būti prižiūrimi. Ir iš to pasekmė, kad vaikai žūsta gatvėse nuo neatsargių automobilistų. Be to, kada gatvė auklėja jaunus vaikus, tai kai jie suauga, pasirodo žalingi gyvenime. Kitaip esti su tais vaikais, kuriuos auklėja patyrusios ir išmokslintos vaikų auklės.

Visi sąmoningi piliečiai turėtų rimtai susipažinti su šiuo reikalu ir prisidėti prie išreikalavimo valstijos paramos dėl vaikų darželių.

Stella B.

Today's Pattern

Vidurvasariui smagios suknelės forma gaunama 14 iki 20 ir 32-42 dydžio. Užsakymą, pažymėjus numer ir dydį, sykiu su 20 centų, siųskite: Mary Sincus, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y

Arthur Griser, narys CIO United Electrical, Radio & Machine Workers, su žmona ir jauniausiais 8-niais iš trylikos jų vaikų, pribuvusiais mažiau 6 metų laikotarpiu. Pavalgydinti, pridengti, gauti jiems pastogę, greta visko to kitiems vaikams, pasidarė nebeįmanoma po panaikinimo OPA, sako jis. Unijistai planuoja kaip nors šeimai padėti, tačiau tas nepavaduos kainų kontrolės. Vertimasis su draugų pagalba, tai ne tas, kas pragyventi iš savo uždarbio.

So. Boston, Mass.

Iš LLD 2-ros Kuopos Moterų Veikimo.

Moterų susirinkime, atsibuvusiame 11 dieną liepos, buvo aptarta keletas svarbių dalykų.

Buvo išduotas raportas iš bendro pikniko, atsibuvusio birželio 16, su draugėmis montellietėmis. Piknikas buvo sekmingas ir drg. Simanavičienė parvežė mūsų kuopai gražią dalį pelno. Labai ačių draugėms montellietėms.

Taipgi buvo raportuota, kad liepos 28 d. įvyksta Lietuvai pagalbos teikimo didelis, bent kelių kolonijų piknikas Lietuvių Tautiškame Parke, Montello. Priėmus raportą, nutarėm prisidėti ir turėti *moterų stalą*. Apie jam pasidarbavusias ir to darbo pasekmes matysime sekamuose pranešimuose.

Drg. M. Dombrauskienė pridavė kuopai $16 už parduotas knygas.

Iš Laisvės Pikniko ir Apie Moterų Stalą

Iš Laisvės pikniko, atsibuvusio liepos 4-tą, Maynarde, išdavė raportą drg. H. Simanavičienė, paaiškindama, kas aukavo maisto *moterų stalui*. Maisto aukavo draugės: A. Sabulienė, H. Simanavičienė, Juozas Butkus, P. Žukauskienė, U. Kavaliūnienė, M. Dombrauskienė, K. Kazlauskienė, Eva Žvingilienė. Beskę aukavo B. Chubarkienė, H. Tamašauskienė. Prie pardavimo beskės dirbo T. Niukienė, J. Jusienė. Prie stalo dirbo A. Buividienė, M. Krasauskienė, P. Žukauskaitė, H. Tamašauskienė, H. Simanavičienė, Marciulaitienė, K. Gabriunienė.

Prie moterų stalo dirbo ir kelios kitų kolonijų draugės, bet jų vardų neturiu. Tikiu, kad draugės pačios paskelbs savo kolonijų draugių dirbusių ir aukojusių vardus.

Drg. Simanavičienė nusiskundė, kad prie stalo buvo permažai darbininkių. Todėl buvo persunku dirbti ir duoti tinkamą patarnavimą publikai. Bet už tai, man rodos, dalis kaltės priklauso ir draugams vyrams. Jie neįmatydami ar neįvertindami moterų darbo sušaukia Laisvės piknike susirinkimus iš ryto. Moterys negali vienu ir tuo pačiu laiku dalyvauti susirinkimuose ir pagelbėti rūpintis pikniko darbais.

Šiaip moterų stalas buvo turtingas įvairiausiais namie gamintais valgiais, nes jam aukavo daugelio kolonijų draugaigės. Nuo Lawrence draugių-gų aukas pridavė V. Taraškienė. Drg. norwoodietės atvežė daug maisto moterų stalui, bet aukotojų vardų nepridavė.

Tris Laisvės pikniko serijas pardavė d. M. Kapčiūnienė iš Malden. Drg. Kapčiūnienė jau daug sykių yra gražiai pasidarbavus.

Po $1 dėlei moterų stalo aukavo dd. D. Ruplenienė, U. Kavaliūnienė. S. Šukienė $1.25.

Visoms dirbusioms ir aukojusioms moterų stalui labai ačiu.

H. Tamašauskienė.

PYČIŲ ŠIEMET UŽDERĖJO

Pyčių (persikų) šiemet Amerikoje esą uždereję daugiau, negu bile kada buvo. Tai reiškia, kad kainos turėtų būti vidutinės ar dar prieinamesnės. O maisto jose yra vertingo. Daug visokių užkandžių su jomis daroma. Štai vienas užsigardavimui po valgio (dezertas).

1 ir pusė puodukų nevirtų pyčių
Trijų kiaušinių baltymai
1 ir du trečdaliai puodukų evaporated pieno
Du šaukštai lemono sunkos
Pusė puoduko cukraus
Ketvirtadalis šaukštuko almond extract.

Pridėk cukrų ir extract prie pyčių, supjaustytų patinkamomis formomis, maišant, kol cukrus ištirps. Suplak kiaušinių baltymus. Kietai suplak iš anksto gerai atšaldytą pieną, lengvai įmaišyk lemoną, o tada suplaktą kiaušinių baltymą. Supilk į šaldytuvo blėtą ir šaldyk šaučiausiame laipsnyje, greit. Paduok su pyčiomis ir sausais pyragaičiais ar sausainiais.

Moteriškė Peržengė Senato Slenkstį

Pamąstykite, kiek progreso! Aną dieną Maine valstijos republikonas senatorius Owen Brewster išdrįso pašaukti į J V. Senato kambarį moteriškę savo sekretorę laike posėdžių, kada jam reikėjo su ja pasitarti. O Senato prezidentas Kenneth McKellar tapo didžiu "revoliucionieriu" leisdamas jai įeiti. Bent taip atrodė skaitant spaudoje apie tą didžią "reformą."

Būtų geriau nutylėję apie tą savo senieną. Per 26 metus Amerikos moterys balsuoja, renka ir būna išrinktos. Mrs. Caraway kaipo sekretorė jau yra dalyvavus ten posėdžiuose. Bet Senato viršenybė lig šiol tebelaikiusi 160 metų senumo tradicijos laike Senato posėdžių įleisti tik vyrus sekretorius įeiti į kambarį su reikalais pas savo samdytoją.

Rodos, nei seniau nei dabar niekas niekad nebuvo priešingas prieš moterų atėjimą į bile kurią visuomenišką raštinę grindų šiūruoti.

Washington. — Armija nori gauti dar 1,125 savanorius karininkus speciališkam darbui. Kur ir kam jie bus panaudoti, reikalavimas nesako.

New York. — Civilių Teisių Kongresas siūlo 1,000 dolerių dovanų tam, kuris nurodys kaltininkus už Georgijos linčą.

Washingtonas. — Mūsų valstybės sekretorius Byrnes sako, kad Palestiną padalinti į žydų ir arabų valstybes yra Anglijos planas.

Lenkijos Moterys

Senoj pilsudskinėj Lenkijoj moterų darbininkių padėtis buvo labai sunki. Visoje eilėje pramonių moterys sudarė didžiumą. Jos buvo didžiumoj audimo, tabako, ir net baldų pramonėje. Bet jų algos buvo visu trečdaliu mažesnės negu vyrų algos.

Prieškarinėj Lenkijoj tiktai dešimta dalis moterų darbininkių priklausė darbo unijoms. Taigi, milžiniška jų didžiuma buvo neorganizuota.

Fašistai ir bendrai reakcininkai, žinodami moterų politinį atsilikimą, sukurstydavo jas prieš pažangiuosius darbininkus.

Naujoj demokratinėj Lenkijoj matome ką kitą. Audimo pramonėje didesnė pusė moterų jau suorganizuota. Kasdien prie unijų rašosi vis daugiau ir daugiau moterų.

Pirmą kartą Lenkijos gyvenime moterys gauna lygią algą su vyrais.

Lenkijos darbo unijose visa eilė moterų jau lošia labai svarbią rolę. Jis žinomos visoj šalyj. Visoj šalyj plačiai žinomi vardai Kijewskos, Krytera, Piwowa.

Pastaruoju laiku pradeda organizuotis ir moterys valstietės. Bet jos labiau atsilikusios. Politinės apšvietos darbas jų tarpe dar tik pradėtas.

Nesenai Lenkijoj įvyko referendumas, kuriame visiems lenkams buvo duota proga pasisakyti, ką jie mano apie svarbiausias reformas, kurias pravedė ar planuoja pravesti demokratinė Lenkijos valdžia. Balsavime dalyvavo daugiau kaip dešimts milionų Lenkijos piliečių.

Reakcininkai, kuriems vadovauja Mikolajczykas, tikėjosi, kad moterų dauguma pasilaikys jų pusėje ir atmes demokratines reformas. Bet išėjo visai kitaip.

Už dvarų žemių išdalinimą ir stambių industrinių įmonių nacionalizaciją balsavo beveik devyni milijonai, o už Mikolajczyko poziciją balsavo tik 2,600,000.

Moterys nepasidavė reakcininkų gundomos ir kurstomos. *Vilniškis.*

Iš Kur Lietuvos Moterys Imasi Meilę Tarybinei Tėvynei

(Pirmajame Tarybų Lietuvos moterų suvažiavime suvykusios darbininkės ir darbo valstietės pasisako apie buvusį gyvenimą smetoninėje Lietuvoje ir apie dabartinį, tarybinį santvarkoj. Gal jos laukia, gal pasiilgo ponų? Juk pabėgėliai iš Lietuvos nuolat plepa, būk Lietuva be jų ten ponavimo pražūsianti. — Sk. Ved.)

Sausio 10 dieną į Vilnių iš visų Lietuvos kampų suplaukė darbo moterų delegatės į pirmąjį respublikinį LTSR moterų suvažiavimą.

Vilniaus Valstybinės Filharmonijos salė pirmą kartą matė tiek daug darbo moterų. Fabrikų darbininkės, valstietės, inteligentės moterys — visos jos suvažiavo čia, kad pareikštų džiaugsmą giedrėjančiu gyvenimu, kad aptartų tai, kas nuveikta praėjusiais metais, pasidalintų mintimis besiartinančių darbymečių proga.

Prezidiume greta partijos ir vyriausybės narių, darbo moterys: praeityje bežemės, mažažemės, beteisės ir išnaudojamos, dabar įgengiančios į naują gyvenimą, besimokančios dirbti visuomeninį darbą . . .

Moterys Prisimena Praeitį

Pranešimą padarė LKP(b) CK moterų skyriaus vedėja draugė Kaunaitė. Nušvietusi skaudžią Lietuvos darbo moterų praeitį, pranešėja ragino moteris dar aktingiau jungtis į kovą prieš buržuazinius nacionalistus, įsitraukti į rinkiminį darbą.

Dėl draugės Kaunaitės pranešimo pasisakė daug moterų. Kalba pagyvenusios moterys, kalba mergaitės.

—Gyvenom mes Baliūnų dvare ir nuomojom iš dvarininko 2 ha žemės. Už šią žemę visą vasarą reikėjo dirbti dvarininkui. Šeima mūsų — 8 žmonės. Bado šmėkla niekada neatsitraukdavo nuo durų. Mes dirbom, o ponai lobo . . . Tarybų valdžia atnešė mums laisvę. Gavom 2,000 rublių pašalpos, 8 ha, karvę . . . tokia ne aš viena . . . Visos mes darbo moterys per rinkimus balsuosime už komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, — sako drg. Aukštelienė iš Ukmergės apskr., Balninkų valsč.

— Buvau bemokslė. Nuo 11 metų tarnavau pas buožes. Niekad nemaniau išvysti šviesesnės dienelės. Bet dabar mumis rūpinasi. Aš mokausi beraščių ir mažaraščių kursuose. Mūsų 61 žmogus, daugiausia moterys, — skamba darbininkės Barkauskienės žodžiai.

Ir taip viena po kitai, pasiguosdamos, moterys pasakojo savo vargus, išgyvenimus buržuazinėje — fašistinėje priespaudoje.

Štai draugė Paukštytė nuo pat 13 metų dirbo kumete Šešuolėlių dvare.

Draugė Juodkutė buožei dirbo kartu ir kaip tarnaitė ir kaip bernas.

Daugiavaikė motina, didvyrė iš Kretingos, kuri sėdi prezidiume su Tarybų Sąjungos Didvyrės Marijos Melnikaitės motina, pasakoja, kaip ji verkė užsikniaubus ant lopšio, kada fašistai išvedė paskutinę karvę.

Daug tokių skundų buvo ant smetoniškosios senovės ir ant paskiau ją sekusios vokiečių okupacijos, prieš kurią moterys pasišventusiai kovojo. Suvažiavimo korespondentė E. Velkeraitė, tarp kitko, rašo:

Mūsų darbo moterys kovojo su vokiškaisiais okupantais greta vyrų. Suvažiavime dalyvauja tiek pagarsėjusi lietuviškosios divizijos kulkosvaidininkė Danutė Stanelienė. Čia daug kitų moterų, kurios dalyvavo partizaniniame judėjime, fašistų buvo pasmerktos sušaudymui. Vieną komjaunuolę fašistai šaudė tris kartus, o jai vis dėlto pavyko išlikti gyvai.

Pėsčios Ejo Desėtkus Mylių

Pertraukų metu triukšminga. Skamba lietuviškos liaudies dainos.

Senutė rokiškietė pasakoja savo kaimynei klumpėtai žemaitei, ką ji jautė, pirmą kartą savo gyvenime, vykdama traukiniu. Moterys trokšta tiesos, moterys trokšta laimės.

Liubavo valstietė ėjo pėsčia 48 kilometrus į Marijampolę, kad tik patektų į suvažiavimą. Jai daug kas dar neaišku, jog kaime buožių reikalų gynėjai tebeskriaudžia darbo žmones.

Ją visą laiką kankino klausimas:

— Ar galima pradėti naują gyvenimą, kitonišką, negu tas varganas, skurdinas, kada fašistai išvesdavo paskutinę karvę?

Ir štai suvažiavime jį rado atsakymą. Drg. Paleckis savo kalboje iškėlė, kad moteris yra pati savo gyvenimo šeimininkė, kad tarybų valdžia teikia jai galimybę apginti savo teises nuo visokių išnaudotojų, kad moteriai reikia tik aktyviau įsitraukti į darbą, organizuotis ir kartu su vyrais kovoti dėl geresnės mūsų įstaigų veiklos, dėl apvalymo jų nuo priešų ir kenkėjų.

Visos kalbėjusios moterys dėkojo draugui Stalinui ir Raudonajai Armijai.

Dėkojo Stalinui ir Raudonajai Armijai . . . Nejaugi jos nepamislino, kaip tas skaudžiai atsilieps į pabėgusius su Hitleriu iš Lietuvos ponus? Juk jie dabar tupėdami Vokietijoj, Francijoj ir kitur iš amerikiečių lietuvių ragaišio maldauja. O gal jos ir atsiminė, bet kas dabar ponų bepaisys? Tikriausia, ne Lietuvoje, nes Lietuvos moterims niekad daugiau nereikės galvos lenkti prieš ponus.

P. V. L.

Washingtonas. — Buvęs vidaus reikalų sekretorius Ickes mano, kad demokratų partijos kandidatu į prezidentus 1948 metais bus prezid. Trumanas. Jis sutinka, kad daug liberališkų žmonių atsimeta nuo Trumano, bet, girdi, demokratai kito kandidato nesuras.

Jeruzolimas. — Į Palestinos vandenis pribuvo nelegališkai dar vienas laivas su 2,700 žydų pabėgėlių. Ką su tuo laivu ir tais žydais darys Anglija, nėra žinoma.

7-11-46

VAIVORYKŠTĖ

—17—

Parašė VANDA VASILEVSKA ★ ★ ★ Vertė IR. POVILAVIČIŪTĖ

(Tąsa)

Trys veidai — neskusta barzda, rusvi šeriai, dantys kaip žvėries, iltys iš suskirdusių lūpų, laukinės akys. Kietas, geležinis, vyriškas delnų spaudimas.

Toje pačioje troboje prieš porą mėnesių ji buvo kartu su Ivanu. Tai buvo ta pati troba ir ta pati lova. Tiktai dabar po trobą skraidė plunksnos iš perplėšto priegalvio, išbyrėjo šiaudai ant grindų, nuo lango nukirto puodas su kinietiška rože, puodo šukės traškėjo po vokiečių batais. Nenorėjo, negalėjo apie tai galvoti. O vis dėlto galvojo savaime, įkyriai, atkakliai, be pertraukos, be poilsio valandėlės. Trys. Ir vėl — veidai, rudi, neskustų barzdų šeriai, juokas ir šūkavimas ir geležinis rankų įsispaudimas į kūną, į laužomas rankas, į skečiamas kojas... O paskui durų trinktelėjimas, kai išėjo, ir palšų garų kamuolys, kuris įsiveržė pro plyšį. O paskui jau tiktai baisi kančia, nepakeliama, ir dešimt tų blogiausių dienų, kai iš ryto iki vakaro ir nemigo naktimis reikėjo klausytis savojo kūno balsų ir skaičiuoti iki išprotėjimo, ir kasdieną prisidėdavo dar viena diena, ir jau buvo dešimt dienų.

Žmonės žuvo kaime, žmonės mirė, kabėjo kartuvėse Levoniukas, kankinosi Olena, nėščia Olena, vokiečių rankose, daržinėje. Taip, bet niekas jų nenešiojo savo kūne vokiškos sielos. Niekas iš jų kankinamas, žūstantis, laukiantis mirties nenešiojo savo kūne priešo.

Kitame kampe tyliai, kaip kūdikis, verkšleno Olga Palančiukaitė. Bežodis pyktis, staigi ir nesuprantama neapykanta apėmė Melaniją. Ko verkia, kokia priežastis verkti jai, kvailei? Juk neišžagino vokiečiai, nepergyveno baisiausio, ką begalima pergyventi. Ko bijo kvailė? Kad juos užmuš, pakars, sušaudys? Melanija netikėjo, kad tai įvyktų. Būtų per gerai, būtų per didelė laimė numirti. Ir todėl netikėjo. Palaikys uždarytus, išgalvos gal būt dar ką nors baisaus, baisesnio, kaip mirtis, bet mirties nebus, gero nebuvo gaunama iš vokiečių rankų, o mirtis tai buvo laimė. Dar kartą skaičiavo dienas — viena, dvi, trys... Prieidavo iki dešimties —ir raitėsi, raivėsi kančioje. Širdis pliš, neišlaikys — juk to negalima išlaikyti nė minutės.

Bet ta širdis neplyšo, ir toliau tvaksėjo smilkiniuose plaktukai, ir įtemptai žiūrėdama į tamsą Melanija galvojo, kad šitaip skaičiuos dienas, dieną po dienos, kol priskaičiuos, kol pasieks laiką, kada turės įvykti. Kad ji, Melanija, raudonarmiečio žmona, pagimdys vokišką benkartą. Ir net nebus žinoma, kuris iš jų, iš tų trijų prakeiktųjų, kurie prieš mėnesį įsiveržė į trobą. Tris tėvus turės tas kūdikis — tris aptekusius utėlėmis fricus, apiplyšusius, neskustus, su nušalusiais skruostais, tris vokiečius banditus.

Klausėsi, klausėsi ausyla. Kraujas daužė plaktukais smilkiniuose. Kraujas riešuose. Pasidėjo rankas ant pilvo. Ir ten kraujas tviskėjo mažu plaktukėliu. Nenugalimas pasišlykštėjimas savo kūnu —tai jau nebebuvo savas kūnas, jis buvo frico prieglobsčiu, kuris dar negyveno, kuris dar neegzistavo, o vis dėlto jau buvo. Jeigu valgė, tai ne ji valgė, fricas ėdė, kad augtų, kad bręstų, kad pažymėtų jos nelaimę. Jeigu ji miegojo, tai ne ją stiprino miegas, tai fricas ilsėjosi. Ne, negalėjo galvoti: vaikas, vaikas, tai buvo Olenos vaikas, kurios riksmas kartais buvo girdėti net čia, aklinai uždarytoje storų sienojų troboje. Vaikas, tai buvo tas nežinomas berniukas, kuris buvo naktį nušautas. Vaikas, tai buvo Čečiorienės trejetas ir Maliukų vaikai, ir visi kiti vaikai, kurie gimdavo, augo kaime, kuriems dabar vokiečių atėjimas pranašavo anksčiau ar vėliau neišvengiamą mirtį. Tai buvo vaikai. Motinos gimdė šviesiaplaukius ir tamsiaplaukius, mėlynakius ir juodakius, verkiančius, besijuokiančius, čiulbančius lopšeliuose, kaip paukštelius, vaikus. Pasirodydavo nėščios, nešiojo, gimdė, maitino savo vaikus. Vilko išpera, fricas. Ir tai pasiliks visiems laikams — staiga suprato ji pasibaisėdama. Jeigu mirs — o juk ji pasmaugs jį savo rankomis — ir tai nepadės. Amžiams pasiliks priminimas to, kad nešiojo fricą, kad savo krauju maitino fricą, ir žmonės žiūrės su neapykanta, su panieka į jos kylantį pilvą, į jos sunkią nėščios eiseną. Žmonės trauksis jai iš kelio ne tam, kad jai būtų laisviau praeiti, bet giliai nekindami, bijodami atsitiktinai prisiliesti prie jos, kuri buvo vokiečių pakratu ir nešiojo pilve fricą.

Žinojo, žinojo juk visi. Gailėjosi, keikė, kalbėjo apie dieną, kada už viską bus atkeršyta.

Bet Melanija jautė, kad tai ne taip. Kad atkeršyti galima už viską —ir už Paščiuką, ir už Levoniuką, ir už Oleną, ir už sudegintus kaimus, ir už mirusius vaikus, bet už ją neatkeršys niekas. Tai jau žuvo. Ir matė, — nors ir niekas jai nesakė, — kad moterys jai nežiūri į akis, žmonės vengia jos, stendamiesi duoti jai kelią kaip maro ištiktai. Tarp jos ir kaimo stovėjo kaip nenugalima siena anoji diena, kada įsiveržę į trobą trys ir žagino kiek tik norėjo, ir net nesiteikė jos paskui nušauti taip, kaip paprastai darė.

Ji turėjo likti gyva, kad jai būtų baisios dienos. Ir lyg viso to buvo per mažai, per mažai to, kad ją išniekino, kad pavertė ją purvinu skuduru, dar reikėjo dabar skaičiuoti dienas, ir išeidavo be klaidos kaip tik taip. Ji kabinėjosi apgaulingų vilties nuotrupų, pragiedrulių, beprotiškų minčių, kad suklydo, kad tai ne tas, kad būna taip, o nieko nereiškia, kad dar diena, kita ir pasirodys, kad viskas yra tvarkoje. Bet visa tai buvo veltui, nes iš slapčiausios gilumos žinojo iš karto, kad yra taip, kad to niekas nebepakeis, kad ji yra nėščia.

Ji prisiminė vieną vasarą, saulėtą, žydinčią, kvepiančią. Sidabrines rasos naktis, aukštas iki juosmens žoles, nupiauto šieno barus prie upės, nakvynes palapinėse, šieno kvapsnį, žvaigždžių spindėjimą, plaukiančio vandens žvilgesį, naktis trumpas ir beprotiškas. Negimė kūdikis iš tų bučinių, be pėdsako praėjo naktys užiančiu krauju, saldžios, džiaugsmingos naktys, šnibždėjimas iš lūpų į lūpas, kraujo skonis dantyse, svaigulys galvoje, laimingos širdies spurdėjimas. Praėjo be pėdsako, lyg nieko nebūtų atsitikę, o juk buvo jų daug, ištisos šienapiūtės, ir pasiduodavo aistringai ir beprotiškai meilei ano žmogaus, nors nieko iš to paskui neišėjo, ir jie išsiskyrė, be skausmo ir pykčio.

O dabar buvo vienas momentas, buvo vienas baisus pusvalandis ir tas pusvalandis turėjo duoti vaisių, turėjo tapti gyvenimui pūvančia žaizda, iš kurios amžinai teka, dvokia pūliai.

Ir paskui, kai išėjo už Ivano, trumpai tai buvo, teisybė, bet taip pat buvo naktys džiaugsmingos, ir žvaigždės žvelgė pro klojimo plyšius, ir kvepėjo šilta vasara birželio naktys, kol jis dar nebuvo į kariuomenę išėjęs — ir taip pat nieko nebuvo. Vaikščiojo po kaimą liekna, kaip seniau, su stačiomis smulkiomis merginos krūtimis, plonu merginos liemeniu, ir dairėsi į ją bernai, ir šūkaudavo jai linksmai, užmiršdami, kad tai jau veltui, kad jau ištekėjo ir jau Ivano neiškeis į nieką. Jie norėjo pamatyti jos blizgančius dantis, išgirsti linksmą juoką, pamatyti linksmą blykstelėjimą juodose, deginančiose akyse.

O dabar pakako vieno slegiančio kaip slogutis pusvalandžio, kad viskas pasikeistų. Dar niekas negali pastebėti. Bet eis dienos, ir nelaimę pamatys visi. Lyg dar nepakako ano, lyg dar nepakako, kad kūne buvo išdegintas nenuplaunamas gėdos ženklas, dar reikia nešioti savyje fricą, dar reikės skausmuose gimdyti fricą. Kas jai padės, kas panorės būti su ja sunkią valandą? Kuri moteris norės sutepti savo rankas vilko sėkla, rudo galvažudžio vaiku.

Kitame kampe tyliai verkšleno Olga. Melaniją paėmė pyktis. Kvailė, ji bijojo mirties. Ko gi čia reikia bijoti, kas galėjo būti geriau už mirtį? Bet kaip tik todėl Melanija buvo tikra, kad mirtis neateis. Reikės nuo pirmos iki paskutinės dienos, per nesibaigiančius devynius mėnesius nešioti ir išnešioti sau gėdą ir nelaimę. Ji negalvojo apie tai, kas įvyks. Ji neprileido, tai buvo neįmanoma, kad kas nors sutiktų, kad kas nors atiduotų mirusį berniuką ir tuos, kurie jį pavogė iš vokieč. rankų. Ir juk niekas neatiduos vokiečiams javų... Ji nežinojo, kaip tai bus, kodėl taip bus, bet ji buvo visai įsitikinusi, kad jos neužmuš. O jeigu jos ne, tai juk ir anie liks gyvi.

(Daugiau bus)

Pittston, Pa.

Nuoširdi Padėka

Š. m. liepos 22 d. buvo palaidota Eva Kalauskienė. Reiškiame nuoširdžią padėką visiems draugams ir draugėms, dalyvavusiems laidotuvėse ir už gėlių vainikus. Dėkojame ALDLD 39 kuopos (Scrantone) nariams už gėles ir Pittstono 12-tos kuopos draugams už gėles. Buvo prisiųsta gėlių vainikas iš Long Island, N. Y., nuo unijos, mat, sūnus, duktė ir žentas dirba vienoj dirbtuvėje ir priklauso darbininkų unijai, kuri prisiuntė gėlių vainiką.

Ačiuojame visiem draugam už gėles, kurių čia visų vardų nesumínime, o gėlių buvo nuo asmeninių draugų ir giminių.

Dar kartą reiškiame visiem ir visoms mūsų nuoširdžią padėką.

Kalauskų Šeima.

(Apie velionę biografija bus parašyta vėliau.)

Cleveland, Ohio

Smetoninis Konsulas Talkininkauja Imperialistams.

Čia įvykusiame A. L. R. Katalikų Susivienijimo 55-tam Seime kalbėjo buvęs Smetonos fašistinio režimo konsulas Daužvardis. Jis čia pripasakojo apie Sov. Sąjungą ir Tarybų Lietuvą tokios neteisybės, kokių galėtų pasakyti tik toksai žmogus, kuris yra netekęs savigarbos ir neima atsakomybės už savo kalbą. Savo "prakalboj" jis pasakė sekamų nesąmonių:

"Lietuva buvo okupuota paskėmėje slapto susitarimo, 1939 metais, tarpe Berlyno ir Maskvos." "95 nuošimčiai Lietuvos žmonių buvo priešingi Rusijos okupacijai ir dabar Lietuva yra auka konspiracijos ir neteisingumo; tik iš už Rusijos 'geležinės kortinos' Lietuvos žmonių šauksmas yra sunkiai girdimas." "Sulyg raportais iš patikimų šaltinių, tarpe 3 ir 4 tūkstančių Lietuvos žmonių dingsta kas mėnesis. Areštai, deportavimai ir likvidavimai yra Lietuvos žmonių likimas po Rusijos okupacija." Ir taip toliau, ir tt.

Įrodinėti, kad visa tai yra grynas ir bjaurus melas, nėra reikalo. Nes tas smetoninis diplomatas pats žino, kad tokių dalykų Tarybų Lietuvoje *nebuvo ir nėra.* Jis neturi faktų savo kalbai patikrinti. Tas visų smetonininkų ir tarybininkų riksmas yra susiliejęs su Amerikos fašistinių elementų riksmu, kad sukiršyti Amerikos žmones prieš Sovietų Sąjungą ir tuomi išprovokuoti III pasaulinį karą. Prieš II pasaulinį karą, Hitleris, Mussolinis ir Hirohito taipo pat rėkė prieš Sovietų Sąjungą ir neva prieš komunizmą. Bet to riksmo tikslas buvo, kad pavergti visą pasaulį fašizmui. Tuomet ir smetoninininkai, įsikibę į tą fašistinės ašies uodegą, irgi rėkė prieš Sovietų Sąjungą ir Tarybų Lietuvą. Gal nekuriam gali kilti klausimas, kodėl fašistinis elementas norėdamas užkariauti visą pasaulį, pirmučiausiai pradeda šmeižti ir visaip niekinti Sovietų Sąjungą? Atsakymas visai lengvas. Ogi todėl, kad Sovietų Sąjungą yra ta pasaulinės demokratijos tvirtovė, kurios nesudaužė fašizmas ir negalėjo pavergti pasaulio. —*J. N. S.*

Waterbury, Conn.

Pasekmingas Piknikas.

Liepos 21 įvyko LLD 3 Apskričio ir LDS 5 Apskr. piknikas. Iš ryto oras atrodė pusėtinai apsiniaukęs, porą kartų dar ir stipriai palijo, bet komisija buvo nusistačiusi: lis ar snigs, bet piknikas turi įvykti. Drg. K. Daniusevičius per visą savaitę prieš pikniką dirbo, ieškodamas gėrimų, nes dabartiniame laike jų labai stoka. Šiaip bei taip buvo parūpinta, nors neperdaugiausiai, bet pakako. D-gės gaspadinės, K. Yenkeliūnienė ir M. Strižauskienė, pilnai parūpino maisto.

Jau apie 2 v. p. p. pribuvo 2 busai, pilni iš Hartford su svečiais ir Laisvės choras. Po to iš New Haveno ir Bridgeporto po vieną didelį busą, pilną svečių. Pasitikus A. Mason iš New Haveno klausė, kur waterburiečiai, kad dar nieko nesimato. Atsakiau: pribus apie 4 val.

Prisipildė parkas veik pilnutėlis gražios publikos ir visi linksminosi.

Apie 5:30 v. pirmininkaujant d. Valaičiui buvo atlikta programa, susidedanti iš dainų ir prakalbų. Pirmiausiai Vilijos choras iš Waterburio, vadovaujant Bronei Rasimavičiutei-Lucas sudainavo keletą dainų. D. M. Šolomskas ir Matas Šolomskas pasakė po trumpą prakalbą. Po to Laisvės Choras iš Hartfordo užbaigė programą su dainomis.

Girdėjau, jog publika buvo labai patenkinta šia programa. Labai ačiu visiems!

Padarius nepilną apskaičiavimą, rodos, bus pelno apie 500 dolerių.

Labai ačiuojam visiems draugams ir draugėms darbininkams už taip sunkų darbą. Vardų čia neminėsiu, nes kartais gali būti per klaidą kieno nors apleistas ir dėlto įvyktų nesusipratimų.

Komisijos Narys.

Jalpa, Mexico.— Lėktuvo nelaimėje žuvo 8 žmonės.

Iš Kalifornijos Padangės

PITTSBURG, CALIF.

Aukos Vilniaus Institutui

Liepos 14 d. drg. Pėžienė surengė puikius pietus vardu Mezgėjų-Rėmėjų Kliubo. Svečių buvo iš San Francisco, Oaklando, San Leandro, Martinez. Pirm šio įvykio drg. U. Burdienė paaiškino tikslą, kad drg. Pėžienė duoda šiuos pietus sukėlimui pinigų Vilniaus Institutui. Pirm. pakvietė kliubo sekret. drg. Sutkienę išduoti raportą iš kliubo stovio ir pakvietė drg. Karosienę kalbėti. Karosienė nurodė reikalingumą remti Vilniaus Institutą. Po $5 aukojo: Seniutai, J. Jankauskai, Lizdenes, Šatas, Karosienė, Burdiai, Radiai, Sutkai; S. Shlegeriai $4; Kazlauskas $3; po $2: Bartkienė, Mr. ir Mrs. Lang, Mugianienė, Šilkaitienė; po $1: Palšienė, Espenze. Viso aukų ir nuo baro pelno $73. Ačiu drg. Pėžienei už puikius pietus jos gražiame ūkyj Pittsburghe.

Mezgėjos laikė susirinkimą tuojau po pietų ir nutarė aukoti iš iždo $100 Vilniaus Institutui; nutarė rengtis prie penkių metų kliubo gyvavimo sukakties spalio mėnesį; kliubas yra pasižadėjęs sukelti $500 Institutui.

Laukiame Dr. Kaškiaučiaus.

Rugp. 11 d. San Francisco-Oaklande pažangios lietuvių organizacijos rengia bankietą pasitikimui Dr. Kaškiaučiaus ir jo žmonos; bankietas įvyks 225 Valencia St., San Francisco, kaip 2 val. po pietų. Visi dalyvaukite, kur pirmą sykį Californijoj išgirsite Dr. Kaškiaučių.

Operetė "Kada Kaimas Nemiega"

Rugs. 1 d. kaip 2 val. po pietų, Russian Center, 2540 Sutter St., San Francisco, įvyks ilgai laukiamas koncertas — operetė "Kada Kaimas Nemiega." Los Angeles Choras atvažiuos net penkis šimtus mylių pralinksminti mus. Tai yra neapsakomai puiku, kad turėsime progą susitikti ir matyti puikią operetę. Pabaltijos komitetas smarkiai dirba, kad padarius šį parengimą sekmingu. Iš lietuvių turime du veiklius draugus, tai A. Šatą ir J. Kobliną; jie abu jau pardavė laimėjimo tikietukų arti už $200.

Californijoj yra daug lietuvių, kurie sunku pasiekti, tad kviečiam iš visos Californijos lietuvius dalyvauti šiame parengime. Po operetės bus šokiai iki vėlumos.

Turėjom garbę matyti mūsų mylimą Radienės sūnų Albertą; jis atskrido iš tarnybos Vokietijoj mėnesiui laiko. Vėl turės grįžti atgal metams laiko. Tai buvo džiaugsmo valanda drg. Radienei ir Calif. lietuviams pasimatyti su Albertu. Linkime jam laimingai užbaigti tarnybą ir sugrįžti pas tėvus.

Svečiuojasi iš Chicagos draugai Matuzai pas savo gimines - draugus Danset; tai malonūs ir veiklūs draugai. Linkime jiems čion apsigyventi.

Buvo čia sustoję iš Washingtono valstijos draugai Burtai, lankėsi iš Washingtono Julia Sitkienė. Smagu buvo pasimatyti su veikliais draugais.

K. M.

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVIŠKAS KABARETAS

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklyne

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

□□□

459 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus

Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists

394-398 Broadway

Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8342

JUSTIN M.

BUYAUSKAS

MATTHEW A.

BUYAUSKAS

Laidotuvių Direktoriai

NEWARK, N. J.

426 Lafayette Street

TEL. MARKET 2-5172

Patogus laidotuvių namas su dviem koplyčiom ir grabų parodos kambariu.

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

★

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

★

1113 Mt. Vernon St.

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

A. Bimba

Daugiau Įspūdžių ir Atsiminimų iš Tarybų Lietuvos

(Tąsa)

Bet, turiu prisipažinti, šį sykį su nakvyne smarkiai apsigavau. Tai vis, mat, žmogaus saumyliškumas. Ant rytojaus iš to turėjome gražaus juoko. O buvo šitaip: Gulti ėjome gana vėlai. Man buvo pasiūlyta tokia propozicija: Štai yra kambarys ir lova. Gali gulėti joje. Arba, kitam kambaryje, yra paklotas "kaučius", galite ten atsigulti. Povilas Rotomskis davė man pasirinkti. Kažin kaip, aš pamaniau, kad toje lovoje man priseis nakvoti su vienu namiškių. Sakau, nu, o jeigu jis naktį knarkia! Laiko taip mažai beliko, neišsimiegosiu. Sakau Povilui: Labai dėkui, tu eik lovon, o aš ant sofos. Bet sofos būta be galo senos, "kaulai" iš jos jau beveik buvo išlindę ir mano šonams visą naktį nedavė ramybės. Miegojau labai prastai. Nu, o Povilas sau vienas puikiausioj minkščiausioj lovoje išmiegojo, kaip "naujai pakrikštytas." Sakiau jam: Daugiau jūs manęs šitaip nebeapgausite, apsižiūrėsiu, ką darau, ką renkuosi.

* * *

Turiu pasižymėjęs sekamą pastabą:

Šiandien vienam Sovietų žurnale skaičiau straipsnį apie Bulgariją. Ten nurodomos bei iškeliamos viešumon mūsų, Amerikos, vyriausybės intrigos prieš Tėvynės Frontą. Tai negerai. Tai kišimasis į svetimos šalies reikalus ir kenkimas kovai su fašizmo likučiais Bulgarijoj.

Tam pačiam žurnale skaičiau Vokietijos komunistų ir socialdemokratų konferencijos pareiškimą dėl sudarymo vienos darbininkų partijos Vokietijoje. Tame pareiškime nesimato aiškaus pripažinimo vokiečių tautai atsakomybės už vokiečių žvėriškumus karo metu, už ištikimybę Hitleriui. Kai tas nepadaryta, sunku tikėti pareiškimo nuoširdumu.

* * *

Kiek baisių žvėriškumų vokiečiai yra papildę Lietuvoje! Štai dar vienas jų. Gražioms lietuvaitėms ant blauzdų žemiau kelio jie įtatuiruodavo ženklus. Tai buvo ženklas, kad toji nelaiminga mergina yra paskirta vokiečių laisvam naudojimuisi. Dabar Lietuvos gydytojai daro operacijas ir tuos ženklus išimdinėja.

Dar vienas vokiečių palikimas. Jie neženotas merginas gaudydavo ir veždavo Vokietijon į vergiją. Todėl lietuvaitės stengdavosi greičiausia ištekėti. Apie jokią meilę dažnai nebūdavo jokios kalbos. Kad ir visiškai nususęs ir suklypęs vyras, bile tiktai nereikės važiuoti Vokietijon! Tokių nelaimingų lietuvaičių buvo gan daug. Kalbėjausi net su keliomis iš jų. Jos nemyli savo vyrų.

Įrodžius, kad ištekėjimas buvo be meilės, iš prievartos, tokios tuoktuvės anuliuojamos — panaikinamos.

* * *

Žodis apie Lietuvos vyskupus. Vyskupas B. priėmė iš Vokietijos atvežtą parašutistą banditą ir klausinėjamas išdavė dar keturis banditus.

Vyskupas P. pats susisiekė su valdžios organais ir pripažino, kad daug kunigų darbuojasi išvien su fašistiniais banditais.

* * *

Grįžtant iš Kauno į Vilnių, pavėžėjome Kauno viešbučio "Lietuva" gabią vedėją. Jinai, pasirodo, yra puiki šeimininkė. Ji mums aiškino, kaip reikia ir galima išauginti puikus pamdorus (tomeites). Būtinai, girdi, reikia šakas kas trečią dieną nugnaibyti, paliekant tiktai stiebą, lapus ir žiedus. O kai pamidorai pradeda jau keisti spalvą, reikia iš apačios ir lapus nuraškyti, kad daugiau saulės vaisių pasiektų. Taip prižiūrint, ji sako, pamidorai užauga dideli ir gražūs.

* * *

Niekur berods nerašiau dar apie vieną baisų dalyką, patirtą Lietuvoje. Man tas dalykas pirmiau nebuvo labai aiškus. Būtent, kaip gali būti, kad tiek daug žydų masiniai išskerdė, kodėl nebuvo daugiau pabėgimų bei masinių pasipriešinimų?

Man daugelis žmonių sakė: Būdavo gan dažnas reginys: skaitlingą grupę, gal kelis šimtus žydų, varo į skerdyklą koks vienas vokietis ir keturi ar penki lietuviai fašistai. Jie, žinoma, ginkluoti nuo kojų iki galvos ir nuo jų pabėgti bei jiems pasipriešinti nelengva, bet vis tiek buvo galima pasipriešinti, nepaisant kiek žus, nes juk vis tiek visiems mirtis grumoja. Juk masė žmonių galėtų pulti tuos budelius ir sutrempti kojomis!

Kaip tai išaiškinti, kad tie žmonės, klykdami, rėkdami, būdavo eina į skerdyklą be pasipriešinimo?

Išaiškinimą randame religijoje. Ne visi, žinoma, bet daugelis rabinų aiškino tiems žmonėms, kad šitą baisią koronę atsiuntė Dievas, kad jo valiai priešintis neapsimoka. Vadinas, reikia pasiduoti likimui ir mirčiai. Ir su maldomis tie patys rabinai eidavo į masinių žudynių vietą, varomi saujalės ginkluotų budelių.

* * *

Lietuvoje mačiau labai, labai seną knygą, išleistą gotiškomis raidėmis Vokietijoje. Tai maldaknygė ir didžiausia vokiečių "malonė" lietuviams. Knygos įvade pasakyta sekamas:

"Nors lietuvius laikome kiaulėmis, bet prie Dievo melstis drausti yra griekas, todėl išleidžiame šią knygą."

* * *

Vilniuje susipažinau su profesoriumi, kuris klerikalų šului Tubeliui rašydavo visas prakalbas, kai pastarasis buvo Smetonos ministrų pirmininku arba premjeru. O neseniai Amerikos lietuvių katalikų spaudoje skaičiau apie Tubelio nesvietiškus gabumus.

Tubelis jau miręs ir nenoriu jį įžeisti, bet Lietuvos žmonės jam jokių gabumų nepriskaito.

* * *

Taipgi berods niekur neatžymėjau, kaip Tarybų Lietuvoje žmogus yra areštuojamas. Tas klausimas man labai rūpėjo ir aš teiravausi. Netiesa, kad ten kas nors užsimanė, atėjo, žmogų suareštavo ir išvežė.

Lietuvoje žmogų suareštuoti, man rodos, yra sunkiau, negu Amerikoje. Ten ant žmogaus skundą turi pasirašyti bent du piliečiai. Paskui tąjį skundą turi pasirašyti prokuroras. Tada milicija turi ištirti, ar tas skundas pamatuotas, bei kiek jis yra pamatuotas. Ir tiktai po to, jeigu pasirodo, kad skundas pamatuotas, žmogus suareštuojamas. Toliau eina teismas, ir t.t.

(Bus Daugiau)

PARAMAI LIETUVOS ŽMONIŲ **PIKNIKAS** PARAMAI LIETUVOS ŽMONIŲ

RENGIA LIET. PAG. TEIKIMO KOM., BROOKLYNO SKYRIUS IR A.L.D.L.D. 2-RAS APSKRITYS

Nedėlioj, Rugpjūčio 11 August, 1946

LITH. LIBERTY PARK

340 MITCHELL AVENUE
LINDEN, NEW JERSEY

Sietyno Choras iš Newark, N. J., vadovaujama Walter Žuko, dainuos šiame piknike.

PROGRAMA: Dainuos AIDO CHORAS, iš Brooklyno, vadovybėje JURGIO KAZAKEVIČIAUS. Taipgi dainuos SIETYNO CHORAS, iš Newark, N. J., vadovaujamas WALTER ŽUKO.

ĮŽANGA 50c ASMENIUI (taksai įskait.). BUS GERA ORKESTRA IR GERA SALĖ ŠOKIAMS.

TURĖSIME SKANIŲ VALGIŲ IR GĖRIMŲ.

Skaitlingai dalyvaukite šiame piknike ir paremkite Lietuvos žmones ir tuom pat kartu pasilinksminkite patys.

Jis Vadovauja Kaišedorių Gimnazijai

Kaišiadorys. —Į direktoriaus kabinetą įeina nudegusiu veidu jaunuolis—metų dvidešimties, o gal daugiau.

— Drauge direktoriau, kreipiasi jis, priėjęs arčiau stalo, — noriu laikyti baigiamuosius egzaminus eksternu. Karas sutrukdė... Negalėjau baigti gimnazijos, o dabar noriu vėl kibti į mokslą...

Direktorius Balys Purvinis parašė pareiškimo kampe rezoliuciją ir draugiškai linktelėjo galva jaunuoliui:

— Gerai, galėsi laikyti.

Nušvitusiu veidu jaunuolis dingo už kabineto durų. Direktoriaus žvilgsnis palydėjo jaunuolį ir stabtelėjo ties užtrenktomis durimis. Atrodė, kad jis dar kažko laukia įeinant.

— Karas sutrukdė... — pusbalsiai pakartojo išėjusio jaunuolio žodžius. —Ir kam jis nesutrukdė?..

Purvinio mintyse ūmai šmėstelėjo visa eilė gyvenimo nuotrupų — giedrių ir tamsių... Kartu su tarybinės valdžios įsikūrimu Balys baigė aukštąjį mokslą. Jis geografas. Mokytojauja Kaltinėnų progimnazijoje. Džiaugiasi nauju, laimingu gyvenimu. Aškina mokinius tarybinę tiesą....

— Ne, vokiečiams netarnausiu... Jų ideologijos neskiepysiu jaunimui, — pasakė sau Purvinis prasidėjus karui.

Trys juodi vokiečių okupacijos metai prabėgo tėvo ūkelyje — dirbo, mokėsi, slapstėsi...

Pro tėviškę grįžta raudonarmiečiai, valydami primėtytas ežerų Zarasų apylinkes nuo priešo. Balio širdis iš džiaugsmo netelpa krūtinėje.

— Ką gi, brolau, eisim ir mes pakariauti, — pasakė vieną kartą Balys savo vyresniajam broliui, — mes dar mažai pasidarbavome Tarybų Lietuvos gerovei.

— Einam, brolau, atkeršyti vokiečiams už visas skriaudas... Tuojau pat einam....

Praeitų metų rudenį Balys Purvinis demobilizuojamas iš Raudonosios Armijos ir tuojau pat paskiriamas Kaišiadorių gimnazijos direktorium. Tarybinė vyriausybė pareiškė Purviniui pasitikėjimą dar 1941 metų pavasarį, paskirdama jį Adutiškio progimnazijos direktorium. Gaila, kad birželio dvidešimt antroji Purvinį užklupo kelyje į Adutiškį...

Prasiveria kabineto durys, nuo kurių Purvinis dar nebuvo nukreipęs savo žvilgsnio. Įeina mokslo dalies vedėjas, nešdamasis rankoje išskleistus raštus.

— Kalbėjausi su naujai atvykusiu fizikos mokytoju. Jis sutinka dėstyti ir astronomiją,— trumpai painformuoja direktorių vedėjas.

— Puiku! Reiškia, visos pamokos jau bus užimtos! — šypteli jis, stipriai taukštelėdamas delnu į stalą.

Purvinis nugalėjo pagaliau ir tą kliūtį. Suko galvą, naktimis nemiegojo, važinėjo į ministeriją, bet 90 pamokų, kurios jam atvažiavus buvo be mokytojų, dabar normaliai veikia. Gavo du naujus mokytojus, likusias pamokas kitiems mokytojams paskirstė. Juk jaunimui reikia mokslo...

Tik nuo antrojo trimestro pradžios Purvinis ėmė vadovauti Kaišiadorių gimnazijai, tačiau savo energingu darbu ir sumanumu daug padėjo mokyklai atsikurti ir įeiti į normalias vėžes. Senuosius rūmus sudegino vokiečiai. Gimnazija buvo perkelta į kitas daug ankštesnes patalpas. Pamokos vyko nenormaliai, trūko mokslo priemonių.

Purvinis, nuo pirmos gimnazijoje dienos, sielojosi kiekvienu nedatekliu, o jų buvo ne vienas ir ne du... Nebuvo įmanoma visų ir iki šios dienos ištaisyti.

Jo rūpesčiu šiandien gimnazija turi puikiai sutvarkytus fizikos ir chemijos kabinetus, kurių įrankiai laimingai išliko po karo, turi sporto aikštelę, pirtį, mokiniai mokosi normaliomis valandomis.

Koridoriumi nuaidi varpelio balsas, skelbdamas pamokos pradžią. Purvinis paima žurnalą ir tvirtu kareiviškų žingsniu išeina į geografijos pamoką.

A. Varnėnas.

Anglija Sutinka Savo Zoną Suvienyt su Amerikiečių Zona

Londonas.— Anglijos valdžia paskelbė sutikimą "principe" su Amerikos pasiūlymu ekonominiai suvienyti Anglijos okupacijos zoną su amerikiečių okupacijos zona Vokietijoje. Valstybės ministras Noel - Baker parlamente pareiškė, kad šis valdžios nutarimas nereiškia atmetimą pageidavimo, kad visa Vokietija ekonominiai būtų suvienyta. Bet kadangi Francija ir Tarybų Sąjunga nedavusios suvienijimui užgyrimo, tai Anglija nutarė susidėti su amerikiečiais ir nebelaukti anų dviejų pritarimo.

Washingtonas. — National Labor Relations Board atleido iš darbo 130 darbininkų. Viso ši įstaiga samdo apie 1,000 darbininkų.

Philadelphia, Pa. — William Bellers kompanijos 600 darbininkų išėjo į streiką.

Ligonio J. Burbos Padėtis

Jaučiasi Kiek Geriau, Bet Dirbti Nieko Negali

Buvęs LDS veiklusis organizatorius ir pažangiosios lietuvių visuomenės veikėjas drg. Jonas Burba, savo laiške vienam brooklyniečiui rašo, kad jau aštunta savaitė, kaip gyvena ūkyje pas Maurušaičius, Holbrook, Mass., ir dabartinė jo padėtis, kaip kad jis pats praneša, esanti tokia:

"Sveikata biskutį geresnė, nors labai mažai. Jau nereikia tiek daug aliejaus pilti į gerklę, bet dirbti nieko negaliu. Turiu sėdėti, kaip koks netikęs daiktas ir kitiems painiotis po kojomis... Man pataria važiuoti į Floridą, sako, tenai tikrai pasveikčiau. Bet tas man nėra įmanoma. Jeigu galėčiau bent dėl pragyvenimo užsidirbti, tai būtų kitas dalykas. Bet dabar ištekliaus nėra, o kambarys ir maistas mažiausiai lėšuotų apie $20 savaitėje. Reikėtų bent keletą mėnesių ten išbūti ir tas atsieitų apie trejetą šimtų dolerių. Tokios sumos pinigų nėra iš kur gauti, ypač dabar, kai mano moterį paleido iš darbo ir kitas darbas su žmoniškesne alga sunku gauti. Tai tikra bėda...

"Esame priversti gyventi atskirai, žmona eis pas dukterį, forničius padėsime kitur, aš gyvensiu pas Maurušaičius, Holbrooke, iki pasidarys geresnės aplinkybės, kad vėl galėtum gyventi sykiu.

"Esu labai dėkingas draugams, kurie nepamiršta mane aplankyti, arba bent laiškutį parašyti. Bet mažai kas aplanko. Kai jūs buvote su drg. Kupsčiu ir dr. Borisu, tą patį vakarą buvo ir drg. Barčius su žmona. Draugai Barčiai jau tris sykius mane aplankė, jie nepamiršta manęs sergančio. Bet kur visi kiti draugai? LDS yra apie 9,000 narių, kai kas galėtų nors laiškutį laiks nuo laiko parašyti. Žinočiau bent, kad nesu užmirštas. Laisvėje buvo daug sykiu apie mane rašyta ir rodos visi mano padėtį žino. Nenorėčiau tikėti, kad mano likimas yra toks pat, kaip dirbtuvėje dirbančio darbininko, kuris tik toliai būna darbdaviui geras, kol sveikas ir dirba, o kai nelaimė atsitinka, negali darbo greitai ir gerai atlikti — būna pašalinamas ir užmirštamas.

"Per drg. A. J. Kupstį gavau $5 nuo drg. Juozo Stankaus iš So. Bostono. Tai geros širdies draugas, Laisvės skaitytojas, turi tris dukteris ir visos priklauso prie LDS. 62 kp. Širdingai dėkoju jam už paramą, taipgi dėkoju visiems, kurie mane nepamiršta."

Norintiems drg. Burbą aplankyti, arba jam parašyt, adresas yra toks: John Burba, 798 South St., Holbrook, Mass. **Rep.**

Jeruzalė.— Mahometonai užmušė vieną anglą kareivį ir sužeidė kitą.

PRANEŠIMAI

KEARNY-HARRISON, N. J.

LLD 136 kuopos susirinkimas atsibus rugpjūčio 2 d., 7 val. vakare, po antrašu 15-17 Ann St., Harison, N.J.

Draugai ir draugės, malonėkite būti susirinkime, nes turėsime labai daug svarbių reikalų aptarimui. — V. W. Zelin. (176-177)

BRIDGEPORT, CONN.

ALDLD 63 kuopos susirinkimas įvyks 2 d. rugpjūčio, 7:30 val. vakare, ant 407 Lafayette St., Prašau narių dalyvauti. — Fin. rašt. A. Jocis. (176-177)

NEWARK, N. J.

Sietyno Choro praktikos prasideda trečiadienį, liepos 31 d. Visi Choro nariai pribūkite laiku, nes turėsime išpildyt daugelį programų. — Paul Casper. (175-176)

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

KĄ DARYTI DĖL SKAUSMŲ
ARTHRITIS
REUMATIZMO

Jeigu jūs kenčiate nuo NUGAROS SKAUDĖJIMO, RAUMENŲ GĖLIMO, SCIATIKOS, STRĖNŲ SKAUSMŲ, NEURALGIJOS, SĄNARIŲ SUSTINGIMO, NEURITIS, PODAGROS ir t.t., PABANDYKITE RADE TABLETS dėl gerų pasekmių. Mes norime, kad jūs pamėgintumėte RADE TABLETS (BANDOMĄJĮ KIEKĮ) be jokių lėšų jums. Nesiųskite pinigų, o tiktai savo vardą ir adresą, tad mes jums tuoj pasiųsime tabletėlių. Visi nurodymai ant pakelio. Nieko jums nelėšuos, jei nepatiks.

NORTHWAY PHARMACAL CO.
439 North Street
ROCHESTER 5, NEW YORK

Reumatiški Skausmai

Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilimą. Šildydama galingai, ištarpins Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugumui žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiaus, ale tuojaus įsigyk DEKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-oz $1.00; 4-oz. $2.00. Ekstra didelė dėžė 16-oz $5.00.

DEKEN'S OINTMENT CO.
P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Sugrįžo Iš Karinės Tarnybos

Corp. Longin G. Petronis

Korporalas Longinas G. Petronis sugrįžo iš kariuomenės garbingai paliuosuotas. Parvyko pas savo tėvelius Mary ir Petrą Petronius ir sesutę Dolores, gyvenančius 66-41 56 Rd., Maspeth, L. I.

Longinas ištarnavo Europoj 18 mėnesių. Laimingai sugrįžo sveikas, apdovanotas medaliais. Jisai dabar ilsisi pas savo tėvelius, o vėliau sieksis aukštesnio mokslo.

Tėveliai ir sesutė linkime jam geriausių pasekmių.

Teisėjas Įsakė New York Ku Klux Klaną Panaikinti

New Yorko valstijos Vyriausis Teismas nusprendė, kad Ku Klux Klan šioje valstijoje turi būti panaikintas.

Teisėjas Joseph A. Gavagan New Yorko apskrityje pasirašė tokį patvarkymą, remiantis Walker Aktu. Tasai aktas uždraudžia gyvuoti tokioms agentūroms, kaip KKK, jeigu jos nesudeda pas valstybės sekretorių savo priesaikos, kopijos konstitucijos ir sąrašo viršininkų.

Daily Worker Padarė Pradžią

Angliškas darbininkų dienraštis Daily Worker buvo pirmasis numaskavęs Ku Kluksą ir jo inkorporatorius. Pirmu kartu dienraštis tai aprašė balandžio 9-tą. Antru kartu, nevierniems Tamošiams ar nuduodantiems Tamošiais, balandžio 20-tą išspausdino inkorporavimo dokumentą. Taipgi iškėlė aikštėn, kad Horace A. Demarest, motorinių vežimų valstijinis deputas komisionierius ir vadovaujantis Queens republikonas buvo originaliu KKK inkorporatoriu.

Ne už ilgo po to pradėjo šis tas darytis. Balandžio 30 valstijos prokuroras Goldstein uždvedė bylą panaikinti KKK. Gegužės 6-tą Demarest, buvęs paskirtas tuojau po Dewey išrinkimo gubernatoriu, tapo prašalintas iš valstijinės tarnybos.

Prokuroro raštinė turinti sąrašą 1,100 Ku Klux Klano narių.

LPTK Brooklyno Skyrius Pasiruošia Piknikui

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto Brooklyno skyriaus susirinkimas, įvykęs liepos 25-tą, visais atžvilgiais buvo sekmingas. Visi delegatai noriai pasižadėjo padirbėti skyriaus ruošiameme Lietuvos paramai piknike.

Piknikas įvyks rugpjūčio (August) 11-tą, Lithuanian Liberty Park, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

Piknikas yra labai rūpestingai priruošiamas. Pasitikime, kad visko turėsime užtenkamai: užkandžių, gėrimų. Ir prie puikios muzikos tinkamai pasišoksime. Žodžiu sakant, bus gera proga pasilinksminti ir praleisti gražiai laiką.

Dainų programą išpildys pasižymėję chorai: Aido Choras iš Brooklyno, vadovaujamas Jurgio Kazakevičiaus ir Sietyno Choras iš Newark, N. J., vadovaujamas Walter Žuko. Komisija mano dar padidinti programą.

Antanas Bimba kalbės apie dabartinę Lietuvos padėtį.

Piknike turėsime ir dar ką įdomaus. A. Bimba parvažiuodamas iš Lietuvos parvežė amerikiečiams dovanoms labai puikią gintarinę skrynelę, karolius ir žiedą. Tie trys brangūs dirbiniai bus piknike visiems pamatyti ir kai kam parsivežti namo.

Pikniko ir visko parduoto piknike pelnas skiriamas Lietuvos paramai. Todėl dalyvaudami šiame parengime sušelpsite brangios Lietuvos, senosios tėvynės žmones, nukentėjusius nuo baisaus kruvinojo karo ir fašizmo.

A. Mureika,
LPTK B'klyno Sk. Sekr.

Komunistai Pasinėrę į Rinkimų Darbymetę; Prašo Talkos

Komunistų Partija New Yorko valstijoje išstatė penkis kandidatus valstijinę skalę. Jais yra kandidatai į gubernatorius ir lt. gubernatorius, prokurorą, kontrolierių (iždininką) ir senatorių.

Tuo pat sykiu komunistai paskelbė, kad sudarymas "plačios, sekmingos koalicijos prieš karą, fašizmą ir reakciją" yra vyriausiu komunistų tikieto siekiu.

Vyriausiu kampanijos vedėju yra S. W. Gerson, žymus komunistų veikėjas, nusimanąs ne tiktai apie savo, bet ir apie kitų partijų politines jėgas, vadovybes, įtakas: turįs ilgametes pažintis su Miesto Salėje ir aplink ją besisukinančia pilietija. O tai yra viena iš svarbiausių pozicijų visoje šalyje.

Turi Gauti Daug Parašų

Uždėti komunistų kandidatus ant baloto reikia gauti 12,000 piliečių parašų. Parašai nebūtų problema, jeigu, sakysime, galėtum juos paimt bile kur. Dvylika tūkstančių parašų už komunistus New Yorko mieste būtų tik "baikos", nors ir čia neateina be darbo. Bet juos turi gauti mažiausia po 50 kiekviename iš 62 valstijos apskričių. Po 50 net ir tuose, kur randasi tiktai turčių rezidencijos ir vasarnamiai.

Tie pastarieji ir sudaro didžiąją problemą. Pas turčių parašo negausi. O prieiti pas jo tarnus pro šunis ir vartus ir pro ponų sargybą, tiek išsiaiškinti svarbą komunistų baloto, kad tarnai nebijotų savo ponų, nėra lengva. Tokiose vietose labai sunku komunistų organizacijai veikti ir daugelyje tokių vietų organizacijos nėra. Dėlto partija atsišaukė į savo narius ir rėmėjus iš miestų nuvykti į kaimus ir mažus miestelius pagelbėti vietiniams surinkti parašus.

Kas Gali Pagelbėti

Parašus rinkti gali ir nepartiniai monės, bile tik piliečiai. Pagelbinį, agitatoriaus, palydovo, pavežėjo darbą gali dirbti ir ne pilietis, bet pasirašas po peticija parašų rinkėjas turi būti pilietis.

Parašus turės priduoti pradžioj rugsėjo mėnesio.

Komunistai siekia surinkti parašų keturis syk tiek, kiek reikia, bent po 200 kiekviename apskrityje. Yra žinoma, kad priešiški politikieriai mėgsta priekabiauti prie menkiausios techniškos klaidelės parašuose, atmetinėti. Dėlto komunistai pririnks parašų tiek, kad kažin kaip knaibius vistiek liks bent kita tiek, kiek reikia.

L. K. N.

Darbo Partija Pabarė Kaplano Kandikus

Brooklyno Darbo Partija praeitą pirmadienį išleido pareiškimą, kuriame apgina reguliarį partijos kandidatą Samuel Kaplan prieš jo kandžiotoją Morris Kauffman, kuris kandidatuoja prieš Kaplaną 24-me A. D.

Ataka ant Kaplano iš Kauffmano pusės buvo vyriausia dėlto, kad Kaplanas buvęs užsirašęs komunistų balsuotoju 1944 metais. Darbo Partija pareiškė, jog jos durys atdaros visiems priimantiems jos programą. Nedaro skirtumo, iš kurios partijos ateina.

Raudonosios Armijos karys ir du čechoslavų vaikai linksmauja dėl Čechoslovakijos išlaisvinimo. Scena iš "Liberation in Europe," naujos dokumentališkos Tarybų Sąjungos filmos, trečia savaitė sekmingai rodomos Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., New Yorke.

A. Gilmanas Paminėjo 50 Metų Sukaktį

Aną dieną gavau nuo A. Gilmano laiškutį, kuriame jis kvietė sekmadienį atsilankyti į jų "dvarą," nes turės "pariukę." Biskį paspėliojom, kas per "parė" bus: sukaktis vestuvių, ar dukros mokslo baigimas, bet atsakymo neradę ir palikome laukti pačio įvykio.

Sekmadienį nuvykę pas drg. Gilmanus, jau radome Vinikaičius, tuojau pasirodė Slančauskai iš Elizabeth ir jaunuolis Augulis, P. Janiunai iš Bayonnės, Ig. Bečys su žmona ir D. M. Šolomskai; paskui Klastauskai ir Šeškiai iš Great Neck. Publika rinkosi į pievą po gan šakota ir vaisinga obelimi. Vyrai netrukus sutūpė į kedes ir pradėjo diskusijas nuo jaunų dienų, apie merginas iki įsivėlė į pasaulinę politiką. Čia kas tai pasiteiravo apie šakotą ir vaisingą obelį, pasirodė, kad ją patsai Gilmanas pasisodino, kada jie pasipirko tą namą. Matyti, gerai prižiūrėjo, kad išaugo į stambų medį. Moterys apžiūrėjo gėles, pamidorus ir kitus augmenis.

Laikas bėgo, atsivėdinimui gurkšnojo pritaikytų gėrimų. Viens kito pasiteiravo, kas čia per 'surprise parė,' bet pas visus vietoj atsakymo buvo tik klausimas. Na, pagaliau A. Gilmanas pakvietė svečius prie ilgo stalo po minėta obelimi. Susėdus, jis čia ir pranešė, kad pariukė yra surengta žmonos ir dukters pageidavimu atžymėti A. Gilmano gimtadienį 50 metų. Sukaktį pasveikino gausiu plojimu. Spyčių nebuvo, nes veik visi dalyviai buvo patys "spykeriai," tai nenorėjo lenktyniuoti. Atvėsusiame vakare skirstėsi linkėdami drg. Gilmanui dar kitą 50 metų gyventi.

Kaip žinome, A. Gilmanas yra Lietuvių Literatūros Draugijos 2-ro Apskričio pirmininkas jau per daugelį metų, nuolatinis mūsų spaudos bendradarbis, piešėjas ir veikėjas. Aišku, kad jis turi daug pažystamų ne vien Brooklyne ir apylinkėj, bet ir daugelyj kitų miestų. Apgailestavo, kad negalėjo net daugelio labai artimų pakviesti, nes pariukė ruošta apribotai, kad atžymėti tą sukaktį, pasikalbant su artimais draugais. Linkėtina Adolfui Gilmanui sveikam laimingai ilgai gyventi ir nepavargstančiai darbuotis.

Vienas iš buvusių.

SUSIRINKIMAI

EAST NEW YORK.

LDS 13-tos kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 1-mą, 8-tą valandą vakare pas Misevičius, 115 Montauk Ave. Visi nariai ateikite. (176-177)

Būkite Demonstracijoj Prieš Linčiuotojus!

Trečiadienio prievakarį, 5 val., tuojau po darbo, liepos 31-mą, įvyks protesto demonstracija prieš linčiuotojus ir linčo kurstytojus. Reikalaus vyriausybės suvaldyti ir patraukti atsakomybėn linčininkus.

Kiekvieno žmogaus gyvastį ir laisvę branginančio asmens pareiga būti šiandien 5 valandą Madison Square Parke, Madison Avenue ir 23rd St., New Yorke.

Aną dieną nulinčiuoti nekalti negrai, rytoj gal bus CIO organizatoriai, poryt sveturgimis žmogus, o dar toliau ir kiekvienas, kuris tik nenorės nusilenkti išnaudotojų užmačioms. Juk ne kitaip pradėta milionų žmonių linčas ir Vokietijoje. Pasimokinkime iš praeities, padarykime galą baisenybei kol dar nepervėlu.

Daugiau Baltrušaičių Archyvo

Liepos 30-tą gauta dar kelios didelės skrynios Juozo ir daktarės Johannos Baltrušaičių archyvo iš Pittsburgho. Anksti rytą pasitaikiusiems čia būti Vincui Rudaičiui, Antanui Bimbai ir Jonui Gasiunui su kai kuriomis iš tų skrynių teko sunkiai persiimti, kol surito iš sunkvežimio į vidų. Suristi į sunkvežimius turėjo būti dar sunkiau. Gerų talkininkų būta tam darbui atlikti.

Kol kas dar ne viskas gauta. Remiantis daktarės pranešimu, bile dieną tikimasi daugiau sulaukti. Jau bene trečia savaitė, kaip iš Pittsburgho išsiuntė trejetą desėtkų skrynių. Čia iki šiol gauta 17 skrynių bei dėžučių.

Coney Islande Pikietas Prieš Aukštas Kainas

Penki šimtai vartotojų praeitą šeštadienį paradavo prekybiniame centre protestui prieš aukštas kainas. Per tris valandas, kada vyko demonstracija, krautuvininkai mažai ką pardavė. Pikietas tęsėsi nuo 11 iki 2 valandos vidurdienį.

Svečiavosi J. Aleksaitis

Šiomis dienomis Brooklyne svečiavosi J. Aleksaitis iš Essex, Conn. Jis kadaise buvo brooklynietis, bet dabar jau tūlas laikas gyvena Conn.

Mrs. Rose Levi, Bronx, veterano žmona, susilaukė trijukų. Du yra berniukai, viena mergaitė. Gyvena 2512 Frisby Ave.

PARDAVIMAI

2 šeimynų, pusiau-atskiras, medinis namas. 5 ir 6 kambariai, 1 garadžius, atptvertas porčius, ištaisytas basementas. $9,200. Atsišaukite: John Kaulinis, 54-07 69th Lane, Maspeth, N. Y. (176-177)

Barber Shop — skutykla. Seniai įsteigtas biznis, net 15 metų. Lietuvių apylinkėj, 336 Union Ave. Savininkas turi išvažiuoti į kitą miestą. Šaukite EVergreen 4-9380. (176-178)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja fornišiuotas kambarys moteriai. Atsišaukite: Ona Jarvis, 261 — 52nd St., Brooklyn, N. Y.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Lietuviškas
TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5569

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Naujas Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

JONAS LAZAUSKAS
Užlaiko Valgių ir Gėrimų Įstaigą
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
PUIKI SALIUKĖ SU ATSKIRU ĮĖJIMU, PATOGI GRUPĖMS PASILINKSMINTI
337 St. Nicholas Avenue
Brooklyn, N. Y.
Kampas Palmetto St. Tel. EVergreen 2-9141

Peter Kapiskas

PETER KAPISKAS
BAR & GRILL
★
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
STANLEY RUTKŪNAS
SAVININKAS
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETOS ANTRADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA KAS DIENĄ IR NAKTĮ APART SEKMADIENIŲ
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

LAIKRODŽIAI
DAIMONTAI
ŽIEDAI
ir kitokie auksiniai daiktai

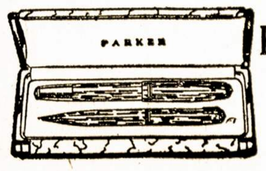

Fountaninės Plunksnos
lenciūgėliai, laketukai, valetai ir religijiniai dalykėliai
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2173. (Arti Graham Ave.) Atdara Vakarais.

WARNER BROS. Romantiška Komedija
DENNIS MORGAN • JACK CARSON
JOAN LESLIE • JANIS PAIGE
"TWO GUYS FROM MILWAUKEE"
puikus asmenų vaidinimas scenoje
BUDDY RICH ir jo Orkestras
Dar ir Robert Alda
Hollywood Judžių Žvaigždė—Asmeniškai
STRAND Broadway ir 47 St.

WARNER BROS.' PUIKI TECHNI-SPALVĖ EXTRAVAGANZA
Turinys iš Cole Porter'io karjeros
• GRANT ALEXIS SMITH
"NIGHT And DAY"
su Monty Woolley * Ginny Simms
* Jane Wyman * Mary Martin *
Eve Arden * ir pulkas žvaigždžių
Dar ir Cole Porter'io sensacingos dainos!
Dieną ir Naktį jūs kalbėsite apie tai!
Atvėdintas Ora • Nuolat rodoma
HOLLYWOOD BROADWAY ir 51st St.